WYROK SĄDU PIERWSZEJ INSTANCJI (druga izba)

z dnia 12 września 2007 r.*

W sprawie T-60/05

Union française de l'express (UFEX), z siedzibą w Roissy-en-France (Francja),

DHL Express (Francja) SAS, dawniej DHL International SA, z siedzibą w Roissy-en-France,

Federal express international (France) SNC, z siedzibą w Gennevilliers (Francja),

CRIE SA, z siedzibą w Asnières (Francja),

reprezentowane przez adwokatów É. Morgana de Rivery'ego oraz J. Derenne,

strona skarżąca,

* Język postępowania: francuski.

przeciwko

Komisji Wspólnot Europejskich, początkowo reprezentowanej przez A. Bouqueta oraz O. Beynet, a następnie przez A. Bouqueta oraz V. Di Bucciego, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

popieranej przez

Chronopost SA, z siedzibą w Issy-les-Moulineaux (Francja), reprezentowaną przez adwokata D. Berlina,

oraz

La Poste, z siedzibą w Paryżu (Francja), reprezentowaną przez adwokata H. Lehmana,

interwenienci,

mającej za przedmiot skargę o stwierdzenie nieważności decyzji Komisji z dnia 19 listopada 2004 r. SG-Greffe (2004) D/205294 odrzucającej skargę skarżących przeciwko poczcie francuskiej i rządowi francuskiemu złożoną do Komisji, dotyczącą francuskiego rynku szybkich przesyłek międzynarodowych,

SĄD PIERWSZEJ INSTANCJI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH (druga izba),

w składzie: J. Pirrung, prezes, N.J. Forwood i I. Pelikánová, sędziowie,

sekretarz: K. Pocheć, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 26 kwietnia 2007 r.,

wydaje następujący

Wyrok

Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu

1. *Strony sporu*

1 Skarżący są adresatami decyzji Komisji z dnia 19 listopada 2004 r. odrzucającej ich skargę złożoną do Komisji dotyczącą francuskiego rynku szybkich przesyłek międzynarodowych.

2 Union française de l'express (zwana dalej „UFEX"), do 1997 r. występująca pod nazwą Syndicat français de l'express international (zwany dalej „SFEI"), jest zawodowym związkiem prawa francuskiego, zrzeszającym prawie wszystkie spółki oferujące usługi przesyłek ekspresowych, w tym także pozostałych trzech skarżących.

3 Poczynając od końca 1985 r. i początku 1986 r. poczta francuska (zwana dalej „La Poste") powierzyła wykonywanie usług przesyłek ekspresowych, do tej pory wykonywane pod nazwą Postadex, spółce Société française de messagerie internationale (zwanej dalej „SFMI"). Kapitał tej spółki był podzielony pomiędzy należącą w 100% do La Poste spółkę finansową Sofipost (66%) oraz TAT Express (34%), która była spółką zależną przedsiębiorstwa lotniczego Transport aérien transrégional.

4 W 1992 r. uległa modyfikacji struktura działalności SFMI w branży przesyłek ekspresowych. Sofipost i Transport aérien transrégional stworzyły nową spółkę Chronopost SA, której akcje należały do nich odpowiednio w proporcji 66% i 34%. Chronopost zajęła się działalnością prowadzoną dotychczas przez SFMI w kraju, a SFMI pozostawiona została międzynarodowa część jej dotychczasowej działalności. Chronopost zajmowała się na podstawie zlecenia usługami międzynarodowych przesyłek ekspresowych na rachunek swojego zleceniodawcy. Od 1997 r. Sofipost (która od 2001 r. występuje pod nazwą Geopost) ma 100-procentową kontrolę nad Chronopost.

5 SFMI wniosła swoją działalność w zakresie międzynarodowych przesyłek ekspresowych do Global Delivery Express Worldwide France, francuskiej spółki zależnej operatora Global Delivery Express Worldwide (zwanego dalej „GDEW"). GDEW jest wspólnym przedsiębiorstwem australijskiej spółki TNT, La Poste, poczty niemieckiej, kanadyjskiej, niderlandzkiej i szwedzkiej. Na koncentrację tę Komisja zezwoliła w decyzji z dnia 2 grudnia 1991 r., uznając jej zgodność ze wspólnym rynkiem (decyzja IV/M.102 — TNT/Canada Post, DBP Postdienst, La Poste, PTT Post i Sweden Post, Dz.U. C 322, str. 19, zwana dalej decyzją „GD NET") na podstawie rozporządzenia Rady (EWG) nr 4064/89 z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw (Dz.U. 1990, L 257, str. 13). W dniu 28 lipca 1994 r. GDEW w drodze połączenia wchłonęła SFMI, która w ten sposób przestała wówczas istnieć pod względem prawnym. W 1996 r. La Poste oddzieliła się od GDEW.

6 W dalszej części wyroku nazwa SFMI-Chronopost oznacza działającą w sektorze międzynarodowych przesyłek ekspresowych spółkę zależną La Poste.

2. *Skarga złożona do Komisji z dnia 21 grudnia 1990 r.*

7 W skardze z dnia 21 grudnia 1990 r. SFEI twierdził, że państwo francuskie subwencjonowało nielegalnie SFMI-Chronopost w zakresie usług międzynarodowych przesyłek ekspresowych. Podczas nieformalnego spotkania przedstawicieli SFEI z Komisją w dniu 18 marca 1991 r. podniesiona została kwestia domniemanego naruszenia art. 82 WE przez La Poste, jako przedsiębiorstwo, oraz art. 86 WE, art. 3 lit. g) WE, jak również art. 10 WE i 82 WE przez państwo francuskie.

8 W odniesieniu do art. 82 WE SFEI krytykował zasady wsparcia logistycznego i handlowego, jakiego La Poste miała udzielać swojej spółce zależnej. Nadużycie miało polegać na tym, że La Poste, aby rozszerzyć pozycję dominującą, jaką posiadała na rynku podstawowych usług pocztowych, także na powiązany z nim rynek usług w zakresie szybkich przesyłek międzynarodowych, umożliwiała swojej spółce zależnej korzystanie ze swojej infrastruktury na nadzwyczaj uprzywilejowanych warunkach. Nadużycia te miały się przejawiać w postaci subsydiowania krzyżowego na korzyść SFMI-Chronopost.

9 W świetle art. 86 WE z jednej strony i art. 3 lit. g) WE, a także art. 10 WE i 82 WE z drugiej strony SFEI utrzymywał, że niedozwolone działania La Poste wspierające jej spółkę zależną opierały się na całej serii wytycznych i dyrektyw wydanych przez państwo francuskie.

3. *Pismo Komisji z dnia 10 marca 1992 r.*

10 Pismem z dnia 10 marca 1992 r. Komisja poinformowała SFEI, że nie zamierza kontynuować dochodzenia w sprawie na podstawie art. 82 WE. SFEI, jak również trzej jej członkowie, czyli DHL International [obecnie DHL Express (Francja) SAS, zwana dalej „DHL"], Service Crie (zwana dalej „CRIE") i May Courier wnieśli skargę o stwierdzenie nieważności decyzji zawartej w tym piśmie. Postanowieniem z dnia 30 listopada 1992 r. w sprawie T-36/92 SFEI i in. przeciwko Komisji, Rec. str. II-2479, Sąd odrzucił skargę jako niedopuszczalną.

11 Wyrokiem z dnia 16 czerwca 1994 r. w sprawie C-39/93 P SFEI i in. przeciwko Komisji, Rec. str. I-2681, Trybunał uchylił to postanowienie i przekazał sprawę Sądowi. Pismem z dnia 4 sierpnia 1994 r. Komisja wycofała sporną decyzję i poinformowała podmioty, które wniosły skargę, o kontynuowaniu jej badania.

4. *Decyzja w sprawie odrzucenia skargi złożonej do Komisji z dnia 30 grudnia 1994 r.*

12 Decyzją z dnia 30 grudnia 1994 r. Komisja ze względu na brak interesu wspólnotowego odrzuciła skargę złożoną do Komisji w części dotyczącej art. 82 WE z uwagi na niewystarczającą ilość dowodów potwierdzających, że domniemane naruszenia miały nadal miejsce. SFEI, DHL, CRIE i May Courier wniosły skargę o stwierdzenie nieważności, która została oddalona przez Sąd wyrokiem z dnia 15 stycznia 1997 r. w sprawie T-77/95 SFEI i in. przeciwko Komisji, Rec. str. II-1.

13 W wyniku odwołania Trybunał uchylił ten wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi (wyrok z dnia 4 marca 1999 r. w sprawie C-119/97 P UFEX i in. przeciwko Komisji, Rec. str. I-1341).

14 Po przekazaniu Sądowi sprawy przez Trybunał ten stwierdził nieważność decyzji w sprawie odrzucenia skargi złożonej do Komisji (wyrok z dnia 25 maja 2000 r. w sprawie T-77/95 UFEX i in. przeciwko Komisji, Rec. str. II-2167). W wyniku tego wyroku Komisja ponownie rozpoczęła badanie skargi.

5. *Postępowania krajowe*

15 Równolegle do działań podjętych przed Komisją skarżący wnieśli w 1990 i w 1996 r. do Conseil de la concurrence français (francuskiego organu ds. konkurencji) skargi na La Poste, Sofipost, SFMI-Chronopost i Transport aérien transrégional, w których zarzucały im nadużycie pozycji dominującej w latach 1986–1996, naruszające przepisy francuskiego prawa konkurencji. Conseil de la concurrence français zawiesił badanie spraw do czasu rozstrzygnięcia postępowania w sprawie skargi złożonej do Komisji. W 2005 r. skarżący wycofali swoje skargi.

16 W 1993 r. SFEI i niektórzy z jego członków wnieśli do sądu gospodarczego w Paryżu skargę o naprawienie szkody między innymi przeciwko La Poste, Sofipost, SFMI-Chronopost i GDEW France, powołując się na odpowiedzialność deliktową (nieuczciwa konkurencja) wynikającą z naruszenia art. 82 WE i zgody na korzystanie z pomocy udzielonej z naruszeniem art. 88 ust. 3 WE. W 1999 r. sąd gospodarczy oddalił powództwo w zakresie, w jakim dotyczyło ono pomocy państwa, zaś w 2000 r., w części dotyczącej nadużycia pozycji dominującej, zawiesił postępowanie do czasu wydania decyzji przez Komisję.

6. *Zaskarżona decyzja*

17 Decyzją SG-Greffe (2004) D/205294 z dnia 19 listopada 2004 r. odrzucającą skargę skarżących przeciwko La Poste i rządowi francuskiemu złożoną do Komisji, dotyczącą francuskiego rynku szybkich przesyłek międzynarodowych (zwaną dalej „zaskarżoną decyzją") Komisja ponownie odrzuciła skargę złożoną do Komisji ze względu na brak interesu wspólnotowego. Decyzja ta dotyczyła sprawy jedynie w zakresie objętym art. 82 WE, 86 WE, 3 WE i 10 WE.

18 W decyzji tej Komisja ustaliła po pierwsze, że kwestionowane działania ustały (pkt 48–63 zaskarżonej decyzji), a po drugie, że te przeszłe działania antykonkurencyjne La Poste nie wywołały utrzymujących się skutków (pkt 64–121 zaskarżonej decyzji). Komisja rozważyła, po trzecie, czy istniał interes wspólnotowy niezbędny do kontynuacji postępowania w sprawie skargi. Wskazała ona, że w sytuacji, w której zakwestionowane działania ustały w 1991 r., nie wywołując na rynku utrzymujących się skutków, nie ma ona obowiązku oceniania ani wagi, ani czasu trwania zarzucanego naruszenia w ramach analizy sprawy pod kątem istnienia interesu wspólnotowego. Komisja wyjaśniła, że mimo tego podjęła się analizy argumentów podmiotów, które złożyły skargę, pod tym kątem w trosce o dobrą administrację.

19 Stwierdzając brak interesu wspólnotowego, Komisja odrzuciła skargę złożoną do Komisji.

7. *Decyzja dotycząca aspektów związanych z pomocą państwa skargi złożonej do Komisji.*

20 Jeśli chodzi aspekty związane z pomocą państwa, w decyzji 98/365/WE z dnia 1 października 1997 r. w sprawie pomocy udzielonej przez Francję SFMI-Chronopost

(Dz.U. 1998, L 164, str. 37, zwanej dalej „decyzją z 1997 r.") Komisja uznała, że działania kwestionowane w skardze złożonej do Komisji nie stanowiły pomocy udzielonej przez państwo SFMI-Chronopost.

21 W wyniku wniesionej przez skarżących skargi o stwierdzenie nieważności tej decyzji Sąd stwierdził jej częściową nieważność w wyroku z dnia 14 grudnia 2000 r. w sprawie T-613/97 UFEX i in. przeciwko Komisji, Rec. str. II-4055.

22 Chronopost, La Poste i Republika Francuska wniosły odwołanie od tego wyroku. Wyrokiem z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawach połączonych C-83/01 P, C-93/01 P i C-94/01 P Chronopost i in. przeciwko UFEX i in., Rec. str. I-6993, Trybunał uchylił wyrok i przekazał sprawę Sądowi.

23 Wyrokiem z dnia 7 czerwca 2006 r. w sprawie T-613/97 UFEX i in. przeciwko Komisji, Rec. str. II-1531, wydanym po przekazaniu sprawy, Sąd stwierdził nieważność decyzji z 1997 r. w zakresie, w jakim Komisja uznała w niej, że ani wsparcie logistyczne i handlowe udzielone przez La Poste jej spółce zależnej SFMI-Chronopost, ani transfer Postadex nie stanowiły pomocy państwa na rzecz SFMI-Chronopost. Sąd stwierdził, że transfer usług Postadex do SFMI-Chronopost stanowił pomoc państwa, ponieważ La Poste nie uzyskała od SFMI-Chronopost żadnego świadczenia wzajemnego (pkt 167 wyroku). Poza tym Sąd uznał, że uzasadnienie decyzji z 1997 r. w części dotyczącej pomocy logistycznej i handlowej, które ograniczało się do bardzo ogólnikowego objaśnienia sposobu wyliczenia przez Komisję kosztów i podania wyniku tego wyliczenia, nie odpowiadało wymogom art. 253 WE (pkt 98 i 101 wyroku).

24 Chronopost i La Poste wniosły odwołanie od tego wyroku (sprawy połączone C-341/06 P i C-342/06 P, w toku).

Postępowanie i żądania stron

25 Pismem złożonym w Sądzie w dniu 2 lutego 2005 r. skarżący wnieśli niniejszą skargę.

26 Pismami złożonymi w sekretariacie Sądu w dniu 3 czerwca 2005 r. Chronopost i La Poste wniosły o dopuszczenie ich do udziału w sprawie w charakterze interwenientów po stronie Komisji. Wnioski te zostały uwzględnione postanowieniem prezesa drugiej izby z dnia 21 lipca 2005 r.

27 Postanowieniem z dnia 21 marca 2006 r. prezes drugiej izby orzekł w sprawie wniosków o zachowanie poufności w stosunku do interwenientów w zakresie niektórych informacji zawartych w pismach i załącznikach stron.

28 Chronopost i La Poste złożyły swoje uwagi. Skarżący w wyznaczonym terminie ustosunkowali się do uwag interwenientów.

29 Na podstawie sprawozdania sędziego sprawozdawcy Sąd (druga izba) postanowił otworzyć procedurę ustną, a w ramach środków organizacji postępowania przewidzianych w art. 64 regulaminu Sąd wezwał strony do udzielenia pisemnej odpowiedzi na pytania. Z wyjątkiem La Poste strony odpowiedziały na to żądanie w wyznaczonym terminie.

30 Na rozprawie w dniu 26 kwietnia 2007 r. wysłuchane zostały wystąpienia stron i ich odpowiedzi na pytania Sądu. Po rozprawie pismem z dnia 19 lipca 2007 r. znajdująca

się w stanie likwidacji CRIE wycofała skargę. Należy więc skreślić CRIE z listy skarżących. W dalszej części wyroku termin „skarżący" będzie więc oznaczał wyłącznie UFEX, DHL i Federal express international (Francja) SNC (zwaną dalej „FedEx"). Natomiast termin „podmioty, które złożyły skargę" będzie oznaczał UFEX, DHL, FedEx i CRIE.

31 Skarżący wnoszą do Sądu o:

— stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji;

— obciążenie Komisji kosztami postępowania.

32 Komisja wnosi do Sądu o:

— oddalenie skargi;

— obciążenie skarżących kosztami postępowania.

33 Chronopost wnosi do Sądu o:

— uwzględnienie pism Komisji, w szczególności:

— stwierdzenie niedopuszczalności tej części skargi, która dotyczy art. 3 lit. g) WE i art. 10 WE w związku z art. 82 WE i 86 WE lub

— oddalenie skargi w całości jako nieuzasadnionej;

— obciążenie skarżących kosztami.

34 La Poste wnosi do Sądu o:

— stwierdzenie niedopuszczalności skargi ze względu na brak formalnej skargi złożonej do Komisji z jednej strony i naruszenie praw podstawowych La Poste gwarantowanych przez art. 6 europejskiej Konwencji praw człowieka i podstawowych wolności podpisanej w dniu 4 listopada 1950 r. w Rzymie (zwanej dalej „EKPC") z drugiej strony;

— ewentualnie — oddalenie skargi;

— w każdym wypadku obciążenie skarżących poniesionymi przez La Poste kosztami.

W przedmiocie dopuszczalności

1. *Argumenty stron*

35 La Poste wskazuje dwa zarzuty niedopuszczalności. Pierwszy z nich wywodzi ona z niezłożenia przez UFEX skargi, a drugi z naruszenia praw podstawowych.

36 Wskazując argumenty dotyczące pierwszego zarzutu, La Poste podnosi, że z treści skargi złożonej do Komisji w dniu 21 grudnia 1990 r. wynika, że ta skarga została złożona w sprawie pomocy państwa, a nie w sprawie nadużycia pozycji dominującej. Skarżący nie mogą więc kwestionować odrzucenia skargi, która nie istnieje. Zdaniem La Poste nieformalne spotkanie jako miejsce wymiany poglądów nie może stanowić skargi złożonej do Komisji, o której mowa w art. 3 rozporządzenia Rady z dnia 6 lutego 1962 r., pierwszego rozporządzenia wprowadzającego w życie art. [81] i [82] traktatu (Dz.U. 1962, 13, str. 204).

37 W związku z drugim zarzutem La Poste przypomina, że zgodnie z art. 6 EKPC każdy ma prawo do rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie, a każdy oskarżony ma prawo do niezwłocznego otrzymania informacji o istocie i przyczynie skierowanego przeciwko niemu oskarżenia.

38 Zdaniem La Poste została ona postawiona w stan oskarżenia w rozumieniu art. 6 EKPC, gdy tylko Komisja rozpoczęła dochodzenie w sprawie nadużycia pozycji dominującej. La Poste uważa, że wyrok Sądu stwierdzający nieważność decyzji Komisji, który pociągnąłby za sobą podjęcie postępowania na nowo, naruszałby jej prawa podstawowe, gdyż La Poste nie jest w stanie odszukać pochodzących z lat 80. i 90. dowodów niezbędnych do obrony.

39 Komisja kwestionuje dopuszczalność skargi jedynie w zakresie zarzutu trzeciego (zob. pkt 188 i następne).

40 Ogólnie skarżące uważają podnoszone przez La Poste zarzuty niedopuszczalności za niedopuszczalne z tej racji, że La Poste jako interwenient nie może podnosić zarzutów, które nie zostały poniesione przez stronę, do której ona przystąpiła.

41 Jeżeli chodzi o pierwszy zarzut, skarżący oceniają, że nie można na poważnie kwestionować istnienia skargi złożonej do Komisji w sprawie nadużycia pozycji dominującej.

42 W przedmiocie drugiego zarzutu skarżący podnoszą, że w rzeczywistości La Poste nie podnosi zarzutu niedopuszczalności, lecz wysuwa zarzut merytoryczny, do czego nie jest uprawniona.

2. *Ocena Sądu*

Uwagi wstępne

43 Przede wszystkim należy zbadać, czy są dopuszczalne podnoszone przez La Poste zarzuty niedopuszczalności.

44 Zgodnie z art. 40 akapit ostatni statutu Trybunału Sprawiedliwości, który znajduje zastosowanie do Sądu na mocy art. 53 tego statutu, wniosek interwencyjny ogranicza się do poparcia żądań jednej ze stron. Poza tym zgodnie z art. 116 ust. 3 regulaminu Sądu interwenient akceptuje stan sprawy, w jakim się ona znajduje w chwili jego przystąpienia do sprawy. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem interwenient nie jest zatem uprawniony do podniesienia zarzutu niedopuszczalności, na który nie powołuje się strona, do której poparcia wniosków został on dopuszczony. Sąd nie ma obowiązku rozpatrzenia zarzutów przywołanych w tym zakresie (zob. podobnie wyroki Trybunału z dnia 24 marca 1993 r. w sprawie C-313/90 CIRFS i in. przeciwko Komisji, Rec. str. I-1125, pkt 22, i Sądu z dnia 26 stycznia 2005 r. w sprawie T-193/02 Piau przeciwko Komisji, Zb. Orz. str. II-209, pkt 36).

45 Tymczasem Komisja nie powołała się na zarzut niedopuszczalności. La Poste nie jest zatem uprawniona do powoływania się na taki zarzut.

46 Tym niemniej na podstawie art. 113 regulaminu może on w każdym czasie z urzędu badać, czy skarga jest niedopuszczalna ze względu na bezwzględne przeszkody procesowe, w tym także te, które zostały wskazane przez interwenientów (wyroki Sądu z 24 października 1997 r. w sprawach T-239/94 EISA przeciwko Komisji, Rec. str. II-1839, pkt 26, i w sprawie Piau przeciwko Komisji, pkt 44 powyżej, pkt 37).

47 W tym przypadku zarzuty niedopuszczalności przytoczone przez La Poste mają charakter bezwzględny, ponieważ dotyczą dopuszczalności skargi (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie C-298/00 P Włochy przeciwko Komisji, Rec. str. I-4087, pkt 35). W niniejszym przypadku należy je zbadać z urzędu.

W przedmiocie pierwszego zarzutu niedopuszczalności, opartego na braku złożenia przez UFEX skargi do Komisji

48 Jeżeli chodzi o pierwszy zarzut niedopuszczalności, należy zauważyć, że z pkt 1 zaskarżonej decyzji wynika, iż zdaniem Komisji wpłynęła do niej skarga zawierająca zarzuty popełnienia naruszenia, w szczególności art. 82 WE. W tej sytuacji kwestia, czy skarga złożona do Komisji w dniu 21 grudnia 1990 r. od początku dotyczyła domniemanego naruszenia art. 82 WE, jest bez znaczenia (zob. podobnie wyrok z dnia 16 czerwca 1994 r. w sprawie SFEI i in. przeciwko Komisji, pkt 11 powyżej, pkt 23).

49 Argument La Poste, że SFEI i UFEX powinny były złożyć do Komisji formalną skargę, nie zasługuje na uwzględnienie. Podmioty, które złożyły skargę, do Komisji jasno wyraziły wolę, aby skarga była rozpoznawana w świetle art. 82 WE. Na przykład

gdy Komisja pismem z dnia 28 października 1994 r. poinformowała SFEI, że nie ma zamiaru nadawać skardze biegu w zakresie aspektów, które dotyczyły art. 82 WE, SFEI w piśmie z dnia 28 listopada 1994 r. przedstawił Komisji uwagi, w których podtrzymał swoje stanowisko w przedmiocie nadużycia pozycji dominującej (pkt 2 i 3 decyzji odrzucającej skargę złożoną do Komisji z dnia 30 grudnia 1994 r., przywołanej w pkt 8 wyroku z dnia 25 maja 2000 r. w sprawie UFEX i in. przeciwko Komisji, pkt 14 powyżej). Z powyższego wynika, że do Komisji prawidłowo wpłynęła skarga oparta na art. 82 WE.

W przedmiocie drugiego zarzutu niedopuszczalności, opartego na naruszeniu praw podstawowych La Poste

50 Na wstępie należy stwierdzić, że ten zarzut, tak jak przedstawiła go La Poste, w rzeczywistości nie stanowi zarzutu niedopuszczalności, jak to słusznie podnieśli skarżący, bowiem interes osób trzecich w tym, aby nie doszło do stwierdzenia nieważności aktu, ponieważ wiązałoby się to dla nich z niedogodnością, utratą korzyści lub naruszeniem ich praw, nie należy do przesłanek dopuszczalności skargi o stwierdzenie nieważności, tak jak zostały one wymienione w art. 230 WE oraz w statucie Trybunału Sprawiedliwości i były interpretowane przez orzecznictwo. O ile w danym przypadku taki interes może być brany pod uwagę podczas badania sprawy co do meritum, na przykład ze względu na zasadę pewności prawa, to jako taki nie może być przywoływany jako podstawa zarzutu niedopuszczalności.

51 W każdym razie należy uznać za nieuzasadniony argument La Poste, że wyrok stwierdzający nieważność zaskarżonej decyzji już sam w sobie stanowi naruszenie jej praw podstawowych. Rzeczywiście, jak wynika to dalej z pkt 52, zarzucane naruszenie nie wynikałoby z wyroku stwierdzającego nieważność, ale z ewentualnego przyszłego zachowania Komisji po wznowieniu badania skargi. Pogląd taki, który ma ponadto charakter czysto spekulacyjny, nie może przeszkodzić Sądowi w wykonywaniu spoczywającego na nim na podstawie art. 220 WE zadania polegającego na zapewnieniu przestrzegania prawa, a w niniejszym przypadku w szczególności kontroli legalności zaskarżonej decyzji na warunkach przewidzianych w art. 230 WE.

52 Należy jednak wskazać, że La Poste, odpowiadając podczas rozprawy na pytanie Sądu, sprecyzowała, że wysunięty zarzut niedopuszczalności odnosi się po części do braku interesu prawnego po stronie skarżących. W tym ujęciu kwestia czasu trwania postępowania rzeczywiście stanowi kwestię dopuszczalności. Jeżeli ten czas trwania postępowania mógłby przeszkodzić Komisji w wydaniu w przyszłości decyzji stwierdzającej naruszenie, należałoby się zastanowić nad istnieniem interesu prawnego skarżących w stwierdzeniu nieważności zaskarżonej decyzji.

53 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem skarga o stwierdzenie nieważności wniesiona przez osobę fizyczną lub prawną jest dopuszczalna tylko wówczas, gdy skarżący ma interes w stwierdzeniu nieważności zaskarżonego aktu. Interes ten zakłada, że samo stwierdzenie nieważności takiego aktu będzie miało wiążące skutki prawne (zob. wyrok Trybunału z dnia 24 czerwca 1986 r. w sprawie 53/85 AKZO Chemie przeciwko Komisji, Rec. str. 1965, pkt 21; wyrok Sądu z dnia 14 września 1995 r. w sprawach połączonych T-480/93 i T-483/93 Antillean Rice Mills i in. przeciwko Komisji, Rec. str. II-2305, pkt 59 oraz cytowane tam orzecznictwo, i z dnia 20 czerwca 2001 r. w sprawie T-188/99 Euroalliages przeciwko Komisji, Rec. str. II-1757, pkt 26) lub używając innego sformułowania — że w wyniku skargi strona skarżąca będzie mogła uzyskać jakąś korzyść (wyroki Trybunału z dnia 13 lipca 2000 r. w sprawie C-174/99 P Parlament przeciwko Richard, Rec. str. I-6189, pkt 33, i z dnia 25 lipca 2002 r. w sprawie C-50/00 P Unión de Pequeños Agricultores przeciwko Radzie, Rec. str. I-6677, pkt 21; wyrok Sądu z 28 września 2004 r. w sprawie T-310/00 MCI przeciwko Komisji, Zb.Orz. str. II-3253, pkt 44).

54 Biorąc pod uwagę, że skarżący są adresatami decyzji odrzucającej ich skargę złożoną do Komisji, można im odmówić interesu prawnego tylko w wyjątkowych okolicznościach. Odmówienie skarżącym interesu prawnego byłoby możliwe jedynie w przypadku, gdyby dało się z całą pewnością wykluczyć ewentualność wydania przez Komisję decyzji stwierdzającej naruszenie, które można by przypisać interwenientom.

55 Należy więc sprawdzić, czy na tym etapie postępowania można wykluczyć ewentualność wydania przez Komisję takiej decyzji. Przede wszystkim trzeba podkreślić, że przestrzeganie rozsądnego terminu w postępowaniach administracyjnych

z zakresu wspólnotowej polityki konkurencji stanowi ogólną zasadę prawa wspólnotowego, której poszanowanie zapewnia sąd wspólnotowy (wyrok Trybunału z dnia 21 września 2006 r. w sprawie C-105/04 P Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied przeciwko Komisji, Zb. Orz. str. I-8725, pkt 35). W związku z tym należy zbadać, czy nadmiernie długi czas trwania całego postępowania administracyjnego, obejmujący etap, jaki poprzedzał przekazanie pisma w sprawie przedstawienia zarzutów, może naruszyć przyszłą zdolność do obrony przedsiębiorstw objętych dochodzeniem (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied przeciwko Komisji, pkt 51).

56 W celu wykazania naruszenia praw do obrony, w tym także z powodu nadmiernie długiego czasu trwania etapu badania, strona musi udowodnić, że jej zdolność odparcia zarzutów Komisji jest ograniczona z uwagi na fakt, że pierwszy etap postępowania administracyjnego trwał nieracjonalnie długo (zob. podobnie wyrok w sprawie Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied przeciwko Komisji, pkt 55 powyżej, pkt 56).

57 W niniejszym przypadku La Poste nie wykazała, że ewentualna decyzja stwierdzająca naruszenie nieuchronnie naruszyłaby jej prawo do obrony. W tej kwestii należy podkreślić, że jeżeli Komisja ma zamiar wydać decyzję stwierdzającą naruszenie, powinna udowodnić fakty, które charakteryzują to naruszenie. Dzisiaj nie wiadomo dokładnie, jakie zarzuty Komisja mogłaby wysunąć w ewentualnym piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów i na jakich dowodach mogłaby się oprzeć. Tymczasem nie można hipotetycznie ustalić, że La Poste nie byłaby w stanie bronić się przed ewentualnymi oskarżeniami. Nie jest wykluczone, że gdyby procedura była kontynuowana, La Poste w późniejszym stadium postępowania mogłaby podnieść spowodowaną nadmiernie długim czasem trwania postępowania niezdolność do skutecznej obrony przed konkretnym zarzutem postawionym jej przez Komisję lub konkretnym środkiem dowodowym. W świetle powyższego należy podkreślić, że abstrakcyjne i mało precyzyjne twierdzenia, takie jak twierdzenie La Poste, że nie byłaby w stanie „oczywiście odszukać pochodzących z lat 80. i 90. dowodów niezbędnych do jej obrony", nie mogą dowodzić faktycznego naruszenia prawa do obrony, które należy

badać w zależności od specyficznych okoliczności każdego konkretnego przypadku (zob. pod tym kątem wyrok w sprawie Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied przeciwko Komisji w pkt 55 powyżej, pkt 56–59).

58 Odnosząc się do argumentu La Poste opartego na fakcie, że podleganie nieustającemu badaniu przysparza jej poważnych szkód w postaci mobilizacji personelu do bezproduktywnego zadania, niepotrzebnych wydatków i dostępu konkurencji do licznych informacji handlowych, wystarczy stwierdzić, że również ten argument nie może służyć wykazaniu naruszenia jej prawa do obrony. Zatem te okoliczności nie mogą w przyszłości przeszkodzić Komisji w wydaniu decyzji stwierdzającej naruszenie.

59 Z powyższego wynika, że skarga jest dopuszczalna.

Co do istoty sprawy

1. *W przedmiocie zarzutu pierwszego, opartego na naruszeniu przepisów prawa dotyczących oceny, czy dalsze badanie skargi złożonej do Komisji leży w interesie wspólnotowym*

60 Zarzut ten dzieli się na cztery części, oparte odpowiednio na błędnym rozumieniu wyroku z dnia 25 maja 2000 r. w sprawie UFEX i in. przeciwko Komisji pkt 14 powyżej, błędnej ocenie niektórych znamion składających się obowiązkowo na definicję interesu wspólnotowego, błędnej ocenie roli Komisji w stosunku do roli sądów krajowych w analizie istnienia interesu wspólnotowego i na naruszeniu zasady dobrej wiary i lojalnej współpracy pomiędzy instytucjami wspólnotowymi.

W przedmiocie pierwszej części zarzutu, opartej na ewidentnie błędnym rozumieniu wyroku Sądu z dnia 25 maja 2000 r., w którym zostały wyciągnięte konsekwencje z wydanego wskutek odwołania wyroku Trybunału z dnia 4 marca 1999 r.

Argumenty stron

61 Skarżący uważają, że wyrok z dnia 25 maja 2000 r. UFEX i in. przeciwko Komisji, pkt 14 powyżej, nakazuje Komisji przeanalizowanie łącznie wszystkich trzech przesłanek we wskazanym porządku — czyli wagi zarzucanych naruszeń, czasu ich trwania i ewentualnego utrzymywania się ich skutków — w celu oceny, czy kontynuacja postępowania w danej sprawie leży w interesie wspólnotowym.

62 Według skarżących całość rozumowania Komisji opiera się na pkt 22 zaskarżonej decyzji, w którym Komisja wskazuje, iż „wyrok Trybunału wyraźnie pokazuje, że jeśli skutki o charakterze antykonkurencyjnym utrzymują się — lecz tylko wtedy (stąd użycie słów »w takim przypadku«) — Komisja powinna rozważyć wagę zarzucanych naruszeń" [tłumaczenie nieoficjalne, podobnie jak wszystkie cytaty z tej decyzji poniżej]. Zdaniem skarżących tak działając Komisja uchybiła swoim obowiązkom ciążącym na niej w ramach rozpoznawania skargi do niej złożonej.

63 Komisja nie zgadza się z argumentami skarżących. Podnosi, że w zaskarżonej decyzji nie zamierzała twierdzić, iż nie miała obowiązku rozważyć wagi i czasu trwania naruszenia, jak to przytoczyły podmioty, które złożyły skargę, lecz że nie miała ona obowiązku przeprowadzenia całego dochodzenia w celu ich ustalenia i precyzyjnego określenia. Zdaniem Komisji w niniejszym przypadku uwzględniła ona zarówno wagę, jak i czas trwania zarzucanego naruszenia.

Ocena Sądu

64 W pierwszej kolejności należy w sposób ogólny przypomnieć, jakie obowiązki ciążą na Komisji, gdy zostanie złożona do niej skarga.

65 Z utrwalonego orzecznictwa (zob. wyrok Sądu z dnia 14 lutego 2001 r. w sprawie T-115/99 SEP przeciwko Komisji, Rec. str. II-691, pkt 31–33 oraz cytowane tam orzecznictwo) wynika, że jeśli Komisja zdecyduje się przyznać różne priorytety skargom złożonym, może nie tylko określić kolejność, w jakiej skargi będą rozpoznawane, ale także odrzucić skargę z uwagi na brak interesu wspólnotowego w dalszym jej badaniu. Komisja nie ma nieograniczonych uprawnień dyskrecjonalnych w tym zakresie. Z jednej strony Komisja jest zobowiązana do uzasadnienia odmowy dalszego badania skargi do niej złożonej, z drugiej strony nie może ona opierać się jedynie na stwierdzeniu, że zarzucane praktyki antykonkurencyjne sprzeczne z traktatem już ustały i postanowić o umorzeniu postępowania w sprawie skargi informującej o tych praktykach z powodu braku interesu wspólnotowego bez sprawdzenia, czy skutki o charakterze antykonkurencyjnym nie utrzymywały się i czy w tym przypadku waga zarzucanych naruszeń konkurencji, jak również utrzymywanie się ich skutków nie mogły stanowić o tym, że badanie skargi złożonej do Komisji leżało w interesie wspólnotowym.

66 W zaskarżonej decyzji Komisja utrzymuje, że jeżeli naruszenia już dawno ustały i ich skutki nie utrzymują się, jest ona uprawniona do odrzucenia skargi do niej złożonej ze względu na brak interesu wspólnotowego, bez uwzględnienia czasu trwania i wagi naruszenia. Wynika to z pkt 22 decyzji (pkt 62 powyżej) jak również z pkt 123 tej samej decyzji, w którym Komisja wyjaśnia:

„Komisja uważa, że zakwestionowane zachowanie ustało w 1991 r. i nie pozostawiło na rynku utrzymujących się skutków. W tej sytuacji Komisja nie jest […] zobowiązana

podczas badania interesu wspólnotowego do oceny ani wagi, ani czasu trwania zarzucanego naruszenia. Tym niemniej w trosce o dobrą administrację argumenty podmiotów, które złożyły skargę do Komisji w tej kwestii, są analizowane poniżej".

67 Biorąc pod uwagę wyraźne brzmienie tej deklaracji, należy odrzucić argument Komisji, zgodnie z którym nie zamierzała twierdzić, iż nie miała ona obowiązku rozważyć wagi i czasu trwania naruszenia, jak to przytoczyły podmioty, które złożyły skargę do Komisji, lecz że nie miała obowiązku przeprowadzenia całego dochodzenia w celu ich ustalenia i precyzyjnego określenia. W zaskarżonej decyzji Komisja wyraźnie oświadczyła, że jeśli stwierdzi, że naruszenia ustały, a ich skutki nie utrzymywały się, nie jest zobowiązana do uwzględnienia wagi i czasu trwania naruszeń. To tylko „w trosce o dobrą administrację" przeanalizowała argumenty podmiotów, które złożyły skargę, do Komisji dotyczące wagi i czasu trwania naruszenia.

68 Należy więc przeanalizować, czy taka interpretacja odpowiada obowiązkom Komisji zdefiniowanym w szczególności w wyroku z dnia 4 marca 1999 r. w sprawie UFEX i in. przeciwko Komisji, pkt 13 powyżej.

69 W wyroku tym Trybunał zważył, co następuje. Komisja winna w każdym przypadku badać wagę zarzucanych naruszeń konkurencji i utrzymywanie się ich skutków. Z obowiązku tego wynika zwłaszcza, że Komisja bierze pod uwagę czas trwania i wagę zarzucanych naruszeń, jak również ich wpływ na sytuację konkurencji we Wspólnocie (pkt 93 wyroku). Komisja nie może opierać się jedynie na stwierdzeniu, że zarzucane praktyki antykonkurencyjne sprzeczne z traktatem już ustały i postanowić o umorzeniu postępowania w sprawie skargi zarzucającej te praktyki z powodu braku interesu wspólnotowego bez sprawdzenia, czy skutki o charakterze antykonkurencyjnym nie utrzymywały się i czy „w tym przypadku" waga zarzucanych naruszeń konkurencji, jak również utrzymywanie się ich skutków nie mogły stanowić o tym, że badanie skargi złożonej do Komisji leżało w interesie wspólnotowym (pkt 95 tegoż wyroku). Trybunał uznał, iż Sąd uwzględnił błędną koncepcję zadania Komisji w dziedzinie konkurencji orzekając, że badanie skargi dotyczącej minionych naruszeń nie odpowiadało zadaniu przyznanemu Komisji przez traktat,

ale służyło zasadniczo ułatwieniu podmiotom, które złożyły skargę, wykazania winy w celu uzyskania odszkodowania przed sądami krajowymi bez upewnienia się, że zostało sprawdzone, czy skutki antykonkurencyjne nie utrzymywały się i czy w tym przypadku nie stanowiły o tym, że badanie skargi złożonej do Komisji leżało w interesie wspólnotowym (pkt 96 tego samego wyroku).

70 Argumentacja Komisji zawarta w pkt 22 zaskarżonej decyzji wynika z użycia w pkt 95 wyroku Trybunału określenia „w tym przypadku". Tymczasem punkt ten należy interpretować w powiązaniu z pkt 93 wyroku, który wskazuje, że Komisja winna uwzględniać zarówno czas trwania, wagę, jak i utrzymujące się skutki zarzucanego naruszenia. Punkt 95 tegoż wyroku należy rozumieć w sposób następujący: jeżeli skutki antykonkurencyjne utrzymują się, („w tym przypadku") Komisja powinna sprawdzić, czy bądź to waga zarzucanych naruszeń, bądź to utrzymywanie się ich skutków stanowią o tym, że skarga leży w interesie wspólnotowym. Z pkt 96 wyroku wynika, że już samo utrzymywanie się skutków antykonkurencyjnych może stanowić o tym, że skarga leży w interesie wspólnotowym. Jeżeli natomiast naruszenie nie pozostawiło antykonkurencyjnych skutków, Komisja rzecz jasna nie musi już oceniać, czy ich utrzymywanie się uzasadnia, że skarga złożona do Komisji leży w interesie wspólnotowym. Tym niemniej nie należy z powyższego wyciągać a contrario wniosku, że Komisja nie musi badać, czy waga zarzucanych naruszeń nie uzasadnia, że rozpoznanie skargi złożonej do Komisji leży w interesie wspólnotowym. W takiej sytuacji Komisja jest zobowiązana do uwzględniania czasu trwania i wagi zarzucanych naruszeń (wyrok z dnia 4 marca 1999 r. UFEX i in. przeciwko Komisji, pkt 13 powyżej, pkt 93).

71 W wyroku z dnia 25 maja 2000 r. UFEX i in. przeciwko Komisji, pkt 14 powyżej, Sąd potwierdził, że Komisji nie wolno poprzestać na sprawdzeniu, czy skutki naruszenia utrzymują się, ale że powinna ona też uwzględnić wagę i czas trwania zarzucanych naruszeń. Otóż zgodnie z pkt 44 tego wyroku Komisja „jest zobowiązana do dokonania oceny wagi i czasu trwania zarzucanych naruszeń, jak i ewentualnego utrzymywania się ich skutków na podstawie wszystkich zebranych elementów stanu faktycznego i prawnego".

72 Przedstawiony w punktach 24 i 25 zaskarżonej decyzji argument Komisji, że każda inna interpretacja niż interpretacja zawarta w zaskarżonej decyzji pociągałaby za sobą konieczność analizy merytorycznej każdej skargi złożonej do Komisji, albowiem ocena czasu trwania i wagi nadużycia wymaga najpierw przeprowadzenia dochodzenia i stwierdzenia, czy istnieje naruszenie, nie zasługuje na uwzględnienie. Jest bowiem możliwe, że przy ocenie, czy dalsze rozpoznanie skargi złożonej do Komisji leży w interesie wspólnotowym, uwzględni ona wagę i czas trwania zarzucanego naruszenia przedstawionego w skardze, nie stwierdzając istnienia i nie określając dokładnych znamion (dotyczących wagi i czasu trwania) naruszenia.

73 Tym niemniej nie można też podzielić argumentacji skarżących, że Komisja powinna oceniać wagę, czas trwania i utrzymywanie się skutków zarzucanego naruszenia w ustalonym porządku.

74 Należy podkreślić w tym względzie, że zgodnie z orzecznictwem ocena interesu wspólnotowego, który przedstawia skarga, jest wypadkową okoliczności każdego przypadku; nie należy ani ograniczać ilości kryteriów oceny, do których Komisja może się odnieść, ani odwrotnie, narzucać, by odwoływała się wyłącznie do niektórych kryteriów (wyrok z dnia 4 marca 1999 r. UFEX i in. przeciwko Komisji, pkt 13 powyżej, pkt 79). Z powyższego wynika, że Komisja nie jest zobowiązana do badania określonych kryteriów w ustalonym porządku. Uzasadnienie przyjęte przez Trybunał i Sąd w sprawie UFEX i in. przeciwko Komisji dotyczy sytuacji, w której Komisja wzięła pod uwagę jedynie sam fakt, że zarzucane praktyki już ustały i postanowiła umorzyć postępowanie w sprawie skargi zarzucającej te praktyki z uwagi na brak interesu wspólnotowego. Zgodnie z tym orzeczeniem, jeżeli Komisja chce oprzeć swoje stanowisko na fakcie, że zachowanie już ustało, musi sprawdzić, badając, czy w dalsze badanie skargi złożonej do Komisji leży w interesie wspólnotowym, czy utrzymują się antykonkurencyjne skutki naruszenia, a także uwzględnić wagę i czas jego trwania. Natomiast powyższe stwierdzenie nie podważa orzecznictwa, zgodnie z którym Komisja może z uwagi na brak interesu wspólnotowego umorzyć postępowanie w sprawie skargi złożonej do Komisji, opierając się na innej okoliczności aniżeli ustanie niedozwolonego zachowania. Z postanowienia Trybunału z dnia

13 grudnia 2000 r. w sprawie C-39/00 P SGA przeciwko Komisji, Rec. str. I-11201, pkt 64) wynika, że orzecznictwo wskazane w wyroku z dnia 4 marca 1999 r. w sprawie UFEX i in. przeciwko Komisji, pkt 13 powyżej, stosuje się tylko w przypadkach, gdy Komisja opiera się na zakończeniu praktyk sprzecznych z traktatem.

75 Komisji wolno według uznania zbadać w pierwszej kolejności, czy zakwestionowane zachowanie nadal trwa, w drugiej kolejności, czy skutki antykonkurencyjne utrzymują się, a później w trzeciej kolejności, czy dalsze badanie skargi złożonej do Komisji leży w interesie wspólnotowym. W każdym wypadku Komisja jest zobowiązana do badania wagi i czasu trwania zarzucanego naruszenia w ramach oceny interesu wspólnotowego. W przeciwieństwie do opinii skarżących, nie można uznać takiego podejścia za sprzeczne z logiką. Nic nie stoi na przeszkodzie temu, by Komisja przeprowadzała swoją analizę zgodnie z etapami wskazanymi w decyzji, o ile uwzględnia ona w ostatnim etapie analizy wagę i czas trwania zarzucanych naruszeń.

76 Z powyższego wynika, że Komisja w zaskarżonej decyzji dokonała błędnej interpretacji swoich zobowiązań, twierdząc, że nie musiała uwzględniać wagi i czasu trwania zarzucanych naruszeń.

77 Nie oznacza to wcale, że należy stwierdzić nieważność zaskarżonej decyzji. Zgodnie z orzecznictwem błąd, którym dotknięta jest decyzja Komisji, nie może uzasadniać stwierdzenia nieważności tej decyzji, jeśli w konkretnych okolicznościach danego przypadku nie mógł on mieć decydującego wpływu na wynik (zob. wyrok Sądu z dnia 14 maja 2002 r. w sprawie T-126/99 Graphischer Maschinenbau przeciwko Komisji, Rec. str. II-2427, pkt 49 oraz cytowane tam orzecznictwo).

78 Tym samym argument skarżących, że Komisja popełniła błąd, stwierdzając, że nie musi uwzględniać wagi i czasu trwania naruszenia, będzie bezskuteczny, jeśli

błąd ten nie mógł mieć decydującego wpływu na wynik. W niniejszym przypadku Komisja przeanalizowała argumenty podmiotów, które złożyły skargę, związane z wagą i czasem trwania naruszeń „w trosce o dobrą administrację". Jeżeli wynika z tego, że uznała ona, nawet uwzględniając znamiona naruszeń, że nie istniał wystarczający interes wspólnotowy w dalszym badaniu skargi, złożonej do Komisji i jeżeli nie popełniła błędu w analizie tej argumentacji, jej błąd nie mógł mieć wpływu na sentencję decyzji.

79 W tym miejscu należy więc przeanalizować w ramach badania drugiej części zarzutu pierwszego, czy dokonana przez Komisję ocena wagi i czasu trwania zarzucanych naruszeń jest dotknięta błędem.

W przedmiocie drugiej części zarzutu, opartej na ewidentnie błędnej ocenie niektórych znamion nieuchronnie składających się na definicję interesu wspólnotowego

80 Skarżący podnoszą, że dokonana przez Komisję ocena wagi zarzucanych naruszeń, czasu trwania, jak i utrzymywania się ich antykonkurencyjnych skutków, nie jest poprawna.

Streszczenie zaskarżonej decyzji

81 W zakresie w jakim zaskarżona decyzja okazuje się przydatna do rozstrzygnięcia niniejszego sporu, zawiera ona poniższe ustalenia. Komisja uważa, że zarzucane naruszenia ustały w 1991 r., nawiązując w tym względzie do decyzji w sprawie GD

NET (zob. pkt 5 powyżej). Komisja wyjaśnia, że po 1991 r. zniknęła motywacja do subsydiowania krzyżowego. Podnosi ona, że na podstawie umów o GDEW, gdy SFMI-Chronopost połączyła się z TNT w ramach działalności związanej z przesyłkami ekspresowymi i z operatorami pocztowymi szwedzkim, niemieckim, niderlandzkim i kanadyjskim, La Poste posiadała jedynie 12,5% udziałów w GDEW, we Francji w postaci SFMI-Chronopost. Komisja uważa, że w związku z połączeniem zysków GDEW i ich podziałem pomiędzy wszystkich akcjonariuszy żaden z pocztowych operatorów nie był skłonny do jednostronnego subsydiowania krzyżowego GDEW (pkt 51 zaskarżonej decyzji).

82 Podkreśla ona również, że poczynając od marca 1995 r. La Poste była zobowiązana do przestrzegania zobowiązania, wymienionego w załączniku do decyzji w sprawie GD NET, do oferowania usług infrastruktury podmiotom trzecim na zasadzie podwykonawstwa na takich samych warunkach, na jakich oferowała takie same usługi SFMI-Chronopost (pkt 58 zaskarżonej decyzji).

83 Komisja twierdzi, że sprawdziła w 2002 r., czy podmioty, które złożyły skargę, zwróciły się do La Poste o świadczenie takich usług podwykonawczych jak te świadczone na rzecz SFMI-Chronopost. Z odpowiedzi wynikało, że żaden z operatorów nie wyraził takiej woli (pkt 61 zaskarżonej decyzji). Podkreśla ona, że FedEx podpisała ze spółką holdingową Chronopost umowy dotyczące niektórych usług infrastruktury, które weszły w życie w 2002 r. (pkt 63 zaskarżonej decyzji).

84 Następnie Komisja podnosi, że zarzucane zachowania antykonkurencyjne, które miały miejsce w przeszłości, nie wywołały utrzymujących się skutków.

85 Na poparcie tego stanowiska Komisja przedstawiła następującą tabelę obrazującą zmiany udziałów we francuskim rynku międzynarodowych przesyłek ekspresowych:

				W %
	1986	1990	1996	2001
SFMI/ Chronopost	4	24–32	22	25
DHL	42	22–28	28	35
FedEx	7–16	10–17	11	10
UPS	2	3–6	9	7
TNT/GDEW	4–7	4–13	10	11
Jet Services	6	4–5		11

86 Komisja podkreśla, że udział SFMI-Chronopost w rynku wynosił w 2001 r. 25%, czyli o 3 punkty procentowe mniej niż w 1990 r. w porównaniu do średniej wartości udziałów, która wyniosła od 24–32%. Ta niewielka różnica ukazuje, w jak niewielkim stopniu udział SFMI-Chronopost w rynku jest uzależniony od rzekomego nadużycia. Z powyższego wynika, zdaniem Komisji, że wielkość udziału SFMI-Chronopost w rynku zależy od innych czynników (pkt 73 zaskarżonej decyzji).

87 Komisja dodaje, że od 1991 r. niewiele firm opuściło rynek i że tylko dwaj mali usługodawcy wycofali się z francuskiego rynku międzynarodowych przesyłek ekspresowych: CRIE i Extracom (pkt 79 zaskarżonej decyzji). Jeśli chodzi o spółkę CRIE, Komisja podnosi, że powody, które podała spółka, odpowiadając na żądanie informacji z jej strony, nie były związane ani z brakiem dostępu do sieci La Poste, ani z nadużyciem pozycji dominującej przez La Poste (pkt 80 zaskarżonej decyzji). Komisja podkreśla, że nie dysponuje dowodami wskazującymi na związek przyczynowo-skutkowy pomiędzy zakwestionowanym zachowaniem a opuszczeniem rynku właściwego przez jakiegokolwiek operatora (pkt 85 zaskarżonej decyzji).

88 Komisja wskazuje także, że klienci francuscy są bardzo wrażliwi na ceny przy wyborze dostawcy usług przesyłek ekspresowych, jak również że klienci pragnący zmienić usługodawcę nie napotykają na swojej drodze żadnych przeszkód i że ponadto często to robią (pkt 86–100 zaskarżonej decyzji).

89 Odpierając argument podmiotów, które złożyły skargę, według których dysponowanie siecią krajową jest podstawą działalności w segmencie ad hoc (obejmującym klientelę przypadkową), Komisja odpowiada, że gdyby możliwość dysponowania siecią La Poste była istotna, to konkurencja musiałaby rozwinąć się na bazie porozumień handlowych poczynając od marca 1995 r. (pkt 104 zaskarżonej decyzji). Znaczący i rosnący udział DHL w rynku w segmencie ad hoc dowodzi, że wyłączny dostęp SFMI-Chronopost do obecnej wszędzie lokalnej sieci pocztowej La Poste aż do 1995 r. nie zakłócił konkurencji w sposób istotny i trwały w tym segmencie (pkt 105 zaskarżonej decyzji). Komisja powołuje się także na wzrastającą wielkość telesprzedaży i sprzedaży przez Internet (pkt 113 i 114 zaskarżonej decyzji).

90 Dalej Komisja wykazuje, że nie ma utrzymujących się skutków w zakresie cen. Podkreśla, że podmioty, które złożyły skargę, potwierdziły, iż SFMI-Chronopost zrównała swoje ceny z cenami konkurentów ok. 1991 r. i że ceny te stały się później ponownie niezgodne z prawem, w każdym razie około roku 2000 i w 2002 r. (pkt 116 zaskarżonej decyzji). W odniesieniu do argumentu podmiotów, które złożyły skargę, według których ceny te stanowiły utrzymujący się skutek subsydiowania krzyżowego, Komisja podtrzymuje, że nie udowodniono, iż ceny stosowane przez SFMI-Chronopost poczynając od 2000 r. mają jakikolwiek związek z subsydiowaniem krzyżowym, z którego SFMI-Chronopost miała rzekomo korzystać (pkt 118 zaskarżonej decyzji). W każdym razie Komisja uważa za nieprawdopodobne, aby przedsiębiorstwo przez okres dłuższy niż 10 lat prowadziło politykę nadmiernie niskich cen (pkt 119 zaskarżonej decyzji).

91 W części zaskarżonej decyzji poświęconej badaniu kwestii, czy istnieje wystarczający interes wspólnotowy, aby dalej badać skargę złożoną do Komisji, Komisja podnosi, że fakt, iż zarzucane nadużycie trwało pięć lat, nie powoduje, że sprawa leży w interesie

wspólnotowym, jeśli to nadużycie ustało trzynaście lat temu i nie pozostawiło utrzymujących się skutków (pkt 124 zaskarżonej decyzji).

92 Odnosząc się do wagi zarzucanego nadużycia, w pkt 125–126 Komisja kwestionuje argumentację podmiotów, które złożyły skargę, według których z wytycznych w sprawie metody ustalania grzywien nakładanych na mocy art. 15 ust. 2 rozporządzenia nr 17 i art. 65 ust. 5 traktatu EWWiS (Dz.U. 1998, C 9, str. 3, zwanych dalej „wytycznymi") wynika, że zarzucane nadużycie jest „bardzo poważne", co jest spowodowane monopolistyczną pozycją La Poste. Komisja podtrzymuje w tym względzie, że wytyczne zostały opracowane w celu poprawienia przejrzystości polityki Komisji w zakresie ustalania wysokości grzywien, natomiast nie dotyczą one możliwości odrzucenia przez Komisję skargi do niej złożonej ze względu na brak interesu wspólnotowego.

93 Komisja wskazuje, że koncentracja na rynku właściwym nie jest zasadniczo większa niż w 1986 r., porównując wyliczony w oparciu o wskaźnik Herfindahla-Hirschmanna stopień koncentracji w 1986 r. ze stopniem koncentracji z lat 2000 i 2001 (pkt od 131 do 132 zaskarżonej decyzji).

Argumenty stron

— Waga zarzucanych naruszeń

94 Skarżący oceniają, że rynek, którego dotyczą zarzucane naruszenia, ma oczywisty wymiar wspólnotowy i podkreślają, że skarga złożona do Komisji pochodziła od prawie wszystkich zainteresowanych operatorów. Zarzucane naruszenie, czyli

subsydiowanie krzyżowe finansowane środkami pochodzącymi z monopolu pocztowego, było wielokrotnie uznawane przez Komisję za naruszenie szczególnej wagi. W konsekwencji Komisja powinna przyjąć w zaskarżonej decyzji, że zarzucane naruszenie miało szczególnie poważny charakter.

95 Komisja wskazuje, że ustosunkowała się w zaskarżonej decyzji do argumentów skarżących w tej kwestii. Podkreśla ona, że nawet jeśli zakładać, iż zarzucane naruszenie było szczególnie poważne, to powyższe ustalenie nie zmieniłoby oceny Komisji co do braku interesu wspólnotowego w ściganiu zarzucanego naruszenia, zwłaszcza z tego powodu, że naruszenie ustało i że nie wywołało utrzymujących się skutków.

— Czas trwania zarzucanych naruszeń

96 Skarżący stoją na stanowisku, że materiał zawarty w aktach sprawy może doprowadzić Komisję tylko do jednego stwierdzenia: że zarzucane naruszenia należy zakwalifikować jako długotrwałe.

97 Skarżący podnoszą, że naruszenie nie ustało i że SFMI-Chronopost kontynuowała korzystanie z oferowanych przez La Poste cen, które nie odzwierciedlały wszystkich kosztów. Pozwoliło to jej na wybór najskuteczniejszej w danych okolicznościach w stosunku do jej konkurentów broni polegającej bądź to na stosowaniu drapieżnych cen, bądź na dostosowaniu cen do poziomu cen konkurentów i na czerpaniu z tego bardzo dużych zysków. Zakazane subwencjonowanie działalności prowadzonej w warunkach konkurencji przez ustawowy monopol za pośrednictwem La Poste stanowi samo w sobie nadużycie pozycji dominującej. Poza tym zdaniem skarżących Komisja nie wyciągnęła żadnych wniosków z niektórych bardzo szczegółowych danych, które zostały przez nie dostarczone, w szczególności z przykładów stosowania przez SFMI-Chronopost w 1994 i 1999 r. drapieżnych lub nadzwyczajnie niskich cen.

98 Komisja kwestionuje te argumenty. Uważa ona, że nie zostało ustalone, że zaniżanie faktur za usługi świadczone przez przedsiębiorstwo zajmujące dominującą pozycję względem jej spółki zależnej działającej na innym rynku, na którym nie zajmuje ona pozycji dominującej, stanowi samo w sobie nadużycie pozycji dominującej w rozumieniu art. 82 WE. Skutki zakazanego zachowania powinny w zasadzie być widoczne na rynku, a tymczasem nie było tak w przypadku uzyskania wysokiej stopy zysku operacyjnego i częstych wypłat wysokiej dywidendy.

— Utrzymywanie się antykonkurencyjnych skutków zarzucanych naruszeń

99 Skarżący uważają, że to z powodu zarzucanych naruszeń SFMI-Chronopost mogła w ciągu mniej niż czterech lat zdobyć pozycji lidera na rynku właściwym. Podnoszą, że Komisja popełniła błąd, ograniczając się w zaskarżonej decyzji do badania trwałości drugorzędnych skutków zarzucanych naruszeń (zmiana udziałów w rynku, opuszczenie rynku, wrażliwość popytu na ceny, brak przeszkód przy zmianie usługodawcy, konieczność dysponowania gęstą siecią lokalną i brak utrzymujących się skutków w zakresie cen) i nie zajmując się głównym skutkiem o charakterze strukturalnym tych naruszeń, polegającym na zdobyciu przez SFMI-Chronopost pozycji lidera na rynku i podtrzymywaniu tej pozycji.

100 W replice skarżący nawiązali do opracowanego przez prof. Encaouy w sierpniu 2003 r. raportu (zwanego dalej „raportem Encaouy"), który wykazuje w szczególności, że rynek uległ większej koncentracji, że doszło do opuszczenia rynku przez liczne firmy i że ze zmianą operatora wiązały się koszty.

101 Komisja nie zgadza się z argumentami wysuniętymi przez skarżących.

Ocena Sądu

102 W pierwszej kolejności należy zbadać, czy Komisja popełniła błąd, oceniając czas trwania zarzucanych naruszeń i uznając, że ich skutki nie utrzymywały się.

— Czas trwania zarzucanych naruszeń

103 Argumentacja Komisji, że zaprzestano subsydiowania krzyżowego w 1991 r., opiera się w szczególności na założeniu, że od tego momentu nie istniała motywacja do subwencjonowania krzyżowego. Ta analiza oparta jest na fakcie, że La Poste posiadała tylko 12,5% kapitału GDEW (we Francji w postaci SFMI-Chronopost) i że z uwagi na połączenie zysków i ich podział pomiędzy wszystkich akcjonariuszy żaden z operatorów pocztowych nie skłaniał się do jednostronnego subsydiowania krzyżowego GDEW. Trzeba podkreślić, że skarżący nie kwestionują ani procentowego udziału La Poste, ani połączenia zysków, czyli nie twierdzą, by Komisja w swojej analizie oparła się na błędnych ustaleniach faktycznych.

104 Rzeczywiście nie było już ekonomicznego uzasadnienia, by La Poste stosowała wobec GDEW subsydiowanie krzyżowe, ponieważ pozostali akcjonariusze korzystaliby w 87,5% z wynikających z tego zysków. W ramach analizy, czy dalsze badanie skargi złożonej do Komisji leży w interesie wspólnotowym, Komisja nie popełniając oczywistego błędu, mogła wyprowadzić wniosek, że zarzucane subsydiowanie krzyżowe ustało w 1991 r. (lub dokładniej nieco po zrealizowaniu koncentracji, na którą zezwolono w decyzji w sprawie GD NET). Nie zasługuje w tej kwestii na uwzględnienie argument skarżących, że Komisja nigdy nie zweryfikowała, czy zobowiązania

powzięte w związku z decyzją w sprawie GD NET były przestrzegane. Brak uzasadnienia ekonomicznego jest niezależny od kwestii, czy La Poste przestrzegała zobowiązań, na które zgodziła się przy okazji decyzji w sprawie GD NET. W tym miejscu należy także odrzucić jako bezskuteczny argument skarżących, że La Poste co najmniej do 2001 r. nie posiadała księgowości analitycznej, bowiem brak motywacji do subsydiowania krzyżowego nie zależy od posiadania księgowości analitycznej.

105 W tym kontekście nie zasługuje na uwzględnienie argument skarżących oparty na stwierdzeniu przez Sąd w wyroku z dnia 7 czerwca 2006 r. w sprawie UFEX i in. przeciwko Komisji, pkt 23 powyżej, nieważności decyzji z 1997 r. w zakresie tych aspektów skargi złożonej do Komisji, które dotyczyły pomocy państwa, z uwagi na brak należytego uzasadnienia. Decyzja ta przecież opiera się na innej argumentacji, w szczególności na obliczeniu kosztów wsparcia logistycznego i porównaniu z wynagrodzeniem zapłaconym przez SFMI-Chronopost w latach 1986–1995. Takich obliczeń Komisja nie musiała dokonywać, analizując, czy dalsze badanie skargi zarzucającej nadużycie pozycji dominującej leżało w interesie wspólnotowym.

106 W ramach tych rozważań należy podkreślić, że Komisja posiada wyłączną kompetencję w zakresie stwierdzania ewentualnej niezgodności pomocy ze wspólnym rynkiem. Jeżeli chodzi o pomoc państwa, Komisja musi we wstępnej fazie badania bądź to zdecydować, że sporny środek państwowy nie stanowi pomocy w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE, bądź stwierdzić, że środek ten, mimo że stanowi pomoc, jest zgodny ze wspólnym rynkiem, bądź też zdecydować się na wszczęcie postępowania, o którym mowa w art. 88 ust. 2 WE (wyrok Sądu z dnia 15 września 1998 r. w sprawie T-95/96 Gestevisión Telecinco przeciwko Komisji, Rec. str. II-3407, pkt 54, 55).

107 Natomiast jeżeli chodzi o skargę informującą o nadużyciu pozycji dominującej, które nie podlega wyłącznej kompetencji Komisji, dysponuje ona uprawnieniem dyskrecjonalnym pozwalającym na ustalanie priorytetów i nie musi zajmować stanowiska w kwestii istnienia lub braku naruszenia. Jeżeli Komisja ustaliła, że poczynając od

pewnego momentu prowadzenie postępowania w sprawie określonego zachowania nie miało już ekonomicznego uzasadnienia, może ona w zasadzie uznać, że zarzucane naruszenie ustało, jeśli nie ma wystarczających wskazówek na poparcie przeciwnej tezy. W ramach badania interesu wspólnotowego, które ma służyć ustaleniu priorytetów, nie musi ona poświęcać środków na dokonanie obliczeń analogicznych do tych, które zostały dokonane w zakresie aspektów związanych z pomocą państwa. Fakt, że rozważana skarga złożona do Komisji dotyczy jednocześnie pomocy państwa i nadużycia pozycji dominującej nie stanowi przeszkody, by Komisja rozpoznała osobno dwa aspekty tej skargi. Wszczęcie postępowania w przedmiocie pomocy państwa i przeprowadzenie głębszej analizy pod tym kątem nie wyklucza możliwości odrzucenia przez Komisję skargi w części dotyczącej aspektów nadużycia pozycji dominującej ze względu na brak interesu wspólnotowego zgodnie z kryteriami mającymi zastosowanie do tej części skargi.

108 Skarżący podnoszą, że zwróciły Komisji uwagę na wysoką wewnętrzną stopę zysku SFMI-Chronopost i nadzwyczajnie wysokie wypłaty dywidendy i odwołują się do opracowanego przez spółkę doradczą w maju 1996 r. raportu, który przedłożyły. Wystarczy w tym względzie zauważyć, że tabele obrazujące wewnętrzną stopę zysku i dywidendy wypłacane akcjonariuszom dotyczą okresów od 1986 do 1992 r. i od 1986 do 1991 r. Liczby dotyczące okresu poprzedzającego wydanie decyzji w sprawie GD NET lub następującego bezpośrednio po tej dacie nie mogą podważyć tezy, że w związku z realizacją koncentracji, na którą zezwolono w decyzji, La Poste nie miała już motywacji do subsydiowania krzyżowego Chronopost.

109 W każdym wypadku należy podkreślić, że Komisja zasadnie powoływała się na obowiązek przestrzegania przez La Poste od marca 1995 r. jej zobowiązań do świadczenia usług infrastruktury na zasadzie podwykonawstwa na rzecz podmiotów trzecich na takich warunkach, na jakich świadczyła analogiczne usługi dla SFMI-Chronopost. Komisja mogła wyciągnąć z tego wniosek, że subsydiowanie krzyżowe skończyło się najpóźniej w tym czasie. Rzeczywiście brak jakiegokolwiek ekonomicznego uzasadnienia dla tego, by zajmujące dominującą pozycję przedsiębiorstwo zaniżało faktury za dostęp do sieci, wystawiane swojej spółce zależnej działającej na otwartym dla konkurencji rynku, jeżeli musi zapewnić konkurentom takie same warunki dostępu.

110 Skarżące zarzucają Komisji, że nie sprawdziła, czy La Poste przestrzegała swoich zobowiązań. Tymczasem z zaskarżonej decyzji wynika, że Komisja sprawdziła, czy podmioty, które złożyły skargę, zwróciły się do La Poste o świadczenie takich usług podwykonawczych jak te świadczone na rzecz SFMI-Chronopost, i że z odpowiedzi wynikało, że żaden z operatorów nie wyraził takiej woli. W tej sytuacji należy uznać, że Komisja podjęła wystarczające środki, aby zbadać sprawę. Jeżeli La Poste zobowiązała się zapewnić dostęp do swojej sieci na niedyskryminacyjnych warunkach i jeżeli żadne z przedsiębiorstw się o to nie zwróciło, to pytanie, czy La Poste dotrzymywała tego zobowiązania, nie nasuwa się, ponieważ nie miała ona możliwości ich naruszenia.

111 Co więcej, jak stwierdziła Komisja w zaskarżonej decyzji, FedEx zawarł ze spółką holdingową SFMI-Chronopost różnorodne umowy, które weszły w życie w 2002 r. Skarżący nie podnoszą, by warunki przyznane FedEx były dyskryminacyjne w porównaniu do warunków przyznanych SFMI-Chronopost.

112 Jeżeli chodzi o prowadzoną przez SFMI-Chronopost politykę cenową, skarżący zarzucają Komisji, że nie wyciągnęła żadnych konsekwencji z przykładów stosowania przez SFMI-Chronopost drapieżnych i nadzwyczajnie niskich cen w latach 1994 i 1999. Należy w tym względzie zauważyć, że skarżący w ramach tego sporu nie podnieśli, że SFMI-Chronopost zajmowała pozycję dominującą na francuskim rynku międzynarodowych przesyłek ekspresowych. Zatem ceny stosowane na tym rynku przez SFMI-Chronopost nie mogą stanowić nadużycia pozycji dominującej, jeżeli nie mają związku z subsydiowaniem krzyżowym pochodzącym z sektora, w którym La Poste posiadała monopol. Poza tym skarżący nie podnoszą żadnego zarzutu opartego na tym, że Komisja w zaskarżonej decyzji nie sprawdziła, czy stosowane przez SFMI-Chronopost ceny stanowiły naruszenie art. 82 WE, niezależnie od kwestii istnienia subsydiowania krzyżowego. Ponadto przykład dla roku 1994, podany przez skarżących w niniejszym sporze, dotyczy ceny paczki wysłanej z Belgii do Danii, Grecji, Hiszpanii, Irlandii, Portugalii lub Szwajcarii i tym samym nie dotyczy francuskiego rynku międzynarodowych przesyłek ekspresowych.

113 Poza tym należy podkreślić, że w pkt 116 zaskarżonej decyzji Komisja wskazuje, iż zgodnie z twierdzeniem podmiotów, które złożyły skargę, SFMI-Chronopost dostosowała swoje ceny do cen swoich konkurentów około 1991 r. W związku z tym nie zasługuje na uwzględnienie argument skarżących, jakoby zakazane subwencjonowanie działalności prowadzonej w warunkach konkurencji przez ustawowy monopol za pośrednictwem La Poste stanowiło samo w sobie nadużycie pozycji dominującej.

114 Należy wskazać, iż sam fakt, że prawo wyłączne zostało przyznane przedsiębiorstwu w tym celu, aby zapewnić świadczenie przez to przedsiębiorstwo usług w ogólnym interesie gospodarczym, nie wyłącza czerpania przez to przedsiębiorstwo zysków z zastrzeżonej dla niego działalności ani nie stanowi przeszkody w tym, by rozszerzyło ono swoją działalność na dziedziny, które nie są dla niego zastrzeżone (wyrok Sądu z dnia 20 marca 2002 r. w sprawie T-175/99 UPS Europe przeciwko Komisji, Rec. str. II-1915, pkt 51).

115 Nabycie udziałów w przedsiębiorstwie (i analogicznie subsydiowanie krzyżowe) może być problematyczne w świetle wspólnotowego prawa konkurencji, w przypadku gdy środki użyte przez przedsiębiorstwo posiadające monopol pochodzą z wygórowanych lub dyskryminacyjnych cen bądź z innych praktyk stanowiących nadużycie na zastrzeżonym rynku (wyrok UPS Europe przeciwko Komisji pkt 114 powyżej, pkt 55). W niniejszej sprawie skarżący nie podnoszą, by miały miejsce takie praktyki w zastrzeżonym sektorze.

116 Nie wynika z orzecznictwa, by przyznanie subwencji krzyżowych stanowiło jako takie nadużycie pozycji dominującej, niezależnie od polityki prowadzonej w sektorze zastrzeżonym i w sektorze otwartym dla konkurencji. Gdyby La Poste zaniżała faktury za usługi świadczone na rzecz SFMI-Chronopost, zachowanie takie niekoniecznie byłoby uciążliwe dla konkurencji, zwłaszcza jeśli, jak utrzymują skarżący, SFMI-Chronopost wykorzystała te subwencje, aby uzyskać bardzo wysokie zyski lub wypłacać wysokie dywidendy. Przeciwnie do tego, co twierdzą skarżący, dostosowanie cen do cen konkurentów i uzyskanie bardzo wysokich zysków nie stanowi „broni", która mogłaby być wykorzystana przeciwko konkurencji, ponieważ uzyskanie takich zysków przez przedsiębiorstwo nie wpływa na wybór usługodawcy przez klienta.

Komisja mogła więc uznać, że zarzucane naruszenie ustało w momencie, gdy SFMI-Chronopost dostosowała, zgodnie z tym co twierdzą podmioty, które złożyły skargę, swoje ceny do cen stosowanych przez konkurentów. Skarżący nie twierdzą, by ceny konkurentów były nadzwyczajnie niskie.

117 Jeżeli chodzi o przykład ceny z 1994 r., należy przypomnieć, że nie dotyczy ona rynku właściwego. Jeżeli chodzi o podane przykłady cen z 1999 r., należy podkreślić, że dotyczą one okresu następującego kilka lat po wydaniu decyzji w sprawie GD NET i po wejściu w życie zobowiązania La Poste dotyczącego udostępniania jej sieci na niedyskryminacyjnych warunkach. Nie wykazano, by istniał związek pomiędzy tymi przykładami cen i ewentualnym subsydiowaniem krzyżowym, które nastąpiło wcześniej. Poza tym Komisja słusznie podkreśliła w pkt 119 zaskarżonej decyzji, że wydaje się nieprawdopodobne, by jakiekolwiek przedsiębiorstwo zobowiązało się przez ponad dziesięć lat do stosowania polityki nadmiernie niskich cen. W rzeczywistości aby osiągnąć cel w postaci wyparcia konkurentów, taka praktyka musi być stosowana w sposób konsekwentny. Skarżący nie twierdzili, by SFMI-Chronopost po dostosowaniu cen rozpoczęła ponownie systematycznie oferować nadmiernie niskie ceny.

118 W związku z powyższym Komisja słusznie uznała, że zarzucane naruszenie ustało około 1991 r.

119 Komisja w zaskarżonej decyzji uznała, że z faktu, iż zarzucane nadużycie trwało pięć lat, nie wynika, że sprawa nie przedstawia sobą interesu wspólnotowego, skoro ustało ono trzynaście lat temu, nie pozostawiając utrzymujących się skutków. W tym zakresie skarżący nie wykazali, by Komisja oparła się na błędnych ustaleniach faktycznych ani by popełniła oczywisty błąd w ocenie.

120 Nawet gdyby trwające pięć lat naruszenie należało zakwalifikować jako długotrwałe, nie oznacza to wcale, że Komisja nie może stwierdzić, że dalsze badanie skargi nie leży w interesie wspólnotowym. Wystarczy, by Komisja uwzględniła czas trwania naruszenia, oceniając interes wspólnotowy. Podawany przez skarżących przykład, że Komisja prowadziła postępowanie w innej sprawie dotyczącej naruszenia trwające nieco ponad dwa lata, nie obliguje Komisji do prowadzenia postępowania we wszystkich innych przypadkach naruszeń o dłuższym czasie trwania, albowiem każda sprawa powinna być rozstrzygana z uwzględnieniem konkretnych okoliczności każdego przypadku.

121 Ponadto należy dodać jeszcze, że nawet gdyby Komisja ustaliła, że naruszenie ustało dopiero w marcu 1995 r., nie można jej zarzucić popełnienia błędu w ocenie interesu wspólnotowego uzasadniającego stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji. W pkt 124 zaskarżonej decyzji Komisja uznała, że z faktu, iż zarzucane nadużycie trwało pięć lat, nie wynika, by sprawa przedstawiała sobą interes wspólnotowy, skoro ustało ono trzynaście lat temu, nie pozostawiając utrzymujących się skutków. Rozumowanie to znajduje swoje uzasadnienie przede wszystkim w stwierdzeniu, że zarzucane naruszenie, mimo że długotrwałe, ustało już wiele lat temu i nie pozostawiło utrzymujących się skutków. Argumentacja powyższa byłaby uzasadniona także w przypadku, gdyby naruszenia ustały dopiero w marcu 1995 r.

122 Okoliczność, że zaskarżona decyzja została wydana przez Komisję wiele lat po złożeniu skargi, nie stanowiła przeszkody dla dokonania oceny interesu wspólnotowego stosownie do sytuacji istniejącej w chwili wydania zaskarżonej decyzji. W tym względzie należy podkreślić, że Komisja miała prawo bronić przed sądami wspólnotowymi swej decyzji odrzucającej z dnia 30 grudnia 1994 r. i że nieważność tej decyzji została stwierdzona dopiero w dniu 25 maja 2000 r., gdy Sąd wydał wyrok w sprawie T-77/95, po przekazaniu jej do ponownego rozpoznania. Należy przypomnieć, że Komisja miała podstawy, aby uznać w zaskarżonej decyzji, że naruszenie ustało w 1991 r., długo przed stwierdzeniem nieważności jej decyzji odrzucającej z 1994 r. Parametry oceny interesu wspólnotowego nie zmieniły się zatem w sposób znaczący pomiędzy dniem 25 maja 2000 r. (datą stwierdzenia nieważności decyzji odrzucającej z dnia 30 grudnia 1994 r.) a dniem 19 listopada 2004 r. (datą wydania zaskarżonej decyzji).

— Utrzymywanie się skutków zarzucanych naruszeń

123 Należy na wstępie wskazać, że na etapie repliki skarżący przedstawili nowe argumenty oparte na tym, że Komisja błędnie oceniła niektóre okoliczności w ramach badania, czy skutki zarzucanych naruszeń utrzymywały się, i że dopiero na tym etapie przedłożyli raport Encaouy. Te nowe argumenty wpisują się w ramy drugiej części zarzutu pierwszego, w której skarżący podnoszą, że Komisja błędnie uznała, że zarzucane naruszenia nie pozostawiły utrzymujących się skutków. Zatem nie stanowią one nowego zarzutu w rozumieniu art. 48 § 2 regulaminu, lecz rozszerzenie zarzutu, które należy uznać za dopuszczalne (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 26 kwietnia 2007 r. w sprawie C-412/05 P Alcon przeciwko OHIM, Zb.Orz. str. I-3569, pkt 40). Ponieważ przedstawienie nowych argumentów jest dopuszczalne, należy wziąć raport Encaouy pod uwagę w takim zakresie, w jakim ma on służyć wsparciu tych nowych argumentów, nawet jeśli skarżący nie uzasadnili wyraźnie opóźnienia we wskazaniu tego dowodu, jak tego wymaga art. 48 § 1 regulaminu. Zatem skoro nowy argument jest dopuszczalny, strona nie może być pozbawiona możliwości przedstawienia środków dowodowych na poparcie tego argumentu.

124 Badając utrzymywanie się skutków, Komisja stwierdziła, że tylko dwaj bardzo mali operatorzy opuścili rynek. W tym względzie skarżący podnoszą, odwołując się do raportu Encaouy, że doszło do opuszczenia rynku przez liczne firmy. Trzeba podkreślić, że raport ten zajął się szczegółowo jedynie przypadkiem FedEx i CRIE. Należy zauważyć, że Komisja analizowała w zaskarżonej decyzji opuszczenie rynku przez te dwie spółki. W przypadku FedEx stwierdziła, że spółka ta, mimo że wycofała się z wewnątrzeuropejskiego rynku przesyłek ekspresowych, była w stanie nań szybko wrócić w 1996 r. W tej sytuacji Komisja zasadnie przyjęła, że częściowego i czasowego odejścia FedEx nie można traktować jako utrzymującego się skutku opisywanego naruszenia.

125 Jeżeli chodzi o CRIE, raport Encaouy stwierdza, że opuszczenie rynku przez to przedsiębiorstwo jest związane z drapieżnymi cenami stosowanymi przez SFMI-Chronopost. Tymczasem należy stwierdzić, że Komisja odpowiedziała na ten argument

w pkt 81 zaskarżonej decyzji, odwołując się w sposób wyraźny do raportu Encaouy i podnosząc, że CRIE w odpowiedzi na żądanie informacji ze strony Komisji wskazała inne przyczyny wycofania się z rynku. Komisja mogła więc oprzeć się na informacjach, które otrzymała w odpowiedzi na żądanie informacji, biorąc pod uwagę, że za udzielenie nieprawdziwych informacji grozi grzywna, tym bardziej że nic nie wskazywało na to, by CRIE miała jakikolwiek interes w dostarczaniu Komisji nieprawdziwych informacji na ten temat. Poza tym należy podkreślić, że w ramach skargi o stwierdzenie nieważności Sąd kontroluje legalność zaskarżonej decyzji i nie jest uprawniony do ponownego badania skargi złożonej do Komisji. Jeżeli skarżący uważają, że rozważania Komisji poświęcone badaniu opuszczenia rynku przez przedsiębiorstwa są błędne, to skarżące muszą wskazać błąd co do prawa lub okoliczności faktycznych, którego dokonała Komisja. Nie wystarczy w tej mierze powołać się na rozważania zawarte w raporcie Encaouy, który Komisja w zaskarżonej decyzji przeanalizowała, bez wytłumaczenia, dlaczego jej analiza była dotknięta błędem.

126 Odnosząc się do argumentu skarżących, że Komisja w sposób niewystarczający wzięła pod uwagę skrajne trudności w wejściu na rynek międzynarodowych przesyłek ekspresowych we Francji i w utrzymaniu się na nim, jakie spotkały przedsiębiorstwa tak potężne jak UPS, należy stwierdzić, że Komisja wskazała w pkt 84 zaskarżonej decyzji, że UPS zreorganizowała swoją działalność we Francji w 1996 r. w tym celu, by w większym stopniu zająć się rynkiem międzynarodowym, ale nie opuściła francuskiego rynku międzynarodowych przesyłek ekspresowych. Faktycznie tabela udziałów w rynku (zob. pkt 85 wyżej) opracowana na podstawie danych dostarczonych przez podmioty, które złożyły skargę, pokazuje, że udział UPS w tym rynku zwiększył się nawet pomiędzy 1986 a 1996 r. W tej sytuacji należy odrzucić niczym nie poparte twierdzenia skarżących o rzekomych trudnościach w utrzymaniu się na rynku, jakie spotkały UPS.

127 Jeżeli chodzi o wrażliwość popytu na ceny, Komisja zacytowała w pkt 87 i 88 zaskarżonej decyzji analizy dostarczone przez FedEx i DHL, według których cena stanowiła najistotniejszy czynnik przy wyborze usługodawcy. Z powyższego Komisja mogła wyciągnąć wniosek, że klienci francuscy byli wyjątkowo wrażliwi na ceny przy wyborze usługodawcy świadczącego przesyłki ekspresowe. Odnosząc się do dokonanego w raporcie Encaouy rozróżnienia pomiędzy elastycznością ceny popytu i intensywnością konkurencji cenowej, wystarczy stwierdzić, że Komisja odpowiedziała na

ten argument w pkt 90 zaskarżonej decyzji i że skarżący nie przedstawili argumentu, który świadczyłby o popełnieniu przez nią w tej argumentacji błędu co do prawa lub co do okoliczności faktycznych. Natomiast odnośnie do systemu nieprzejrzystych rabatów w SFMI-Chronopost wymienianych w raporcie Encaouy nie wiadomo dokładnie, jaki mógłby mieć wpływ ten brak przejrzystości na wrażliwość popytu na cenę. W każdym razie Komisja słusznie podkreśla w pkt 91 zaskarżonej decyzji, że fakt, iż na relatywnie skoncentrowanym rynku usługodawcy nie znają stosowanych przez konkurentów taryf, gwarantuje, że taryfy te nie ustabilizują się na wyższym poziomie niż poziom konkurencyjny.

128 Skarżący podnoszą również, że ze zmianą operatora wiążą się koszty i że Komisja nie wzięła pod uwagę wpływu systemu rabatów SFMI-Chronopost, istnienia umów handlowych ze stałymi klientami i braku zauważalnych transferów klientów wskazanych w raporcie Encaouy. Jeżeli chodzi o rzekomy brak zauważalnych transferów klientów trzeba stwierdzić, że Komisja w pkt 96 zaskarżonej decyzji ustaliła, iż w ciągu trzech lat od 1999 do 2001 r. zdobyci i utraceni przez FedEx klienci stanowili 22% jego rocznych obrotów. Komisja mogła na tej podstawie wyciągnąć wniosek, że miała miejsce duża rotacja klientów, a skarżący nie dostarczyli przykładów, które mogłyby potwierdzać tezę przeciwną.

129 Jeżeli chodzi o starania, by zdobyć lojalność klientów, należy podkreślić, że Komisja odpowiedziała w punktach 99 i 100 zaskarżonej decyzji na argumenty podmiotów, które złożyły skargę i że stwierdziła w szczególności, że nie dostarczyli oni dowodów na okoliczność istnienia rzekomych kosztów związanych ze zmianą operatora i że nawet nie dostarczyli szczegółowych informacji na temat ich własnych wysiłków związanych ze zdobyciem lojalności klientów. Zatem nawet jeśli raport Encaouy wskazuje, że poza segmentem ad hoc istnieją umowy „krótko- lub długoterminowe", które mogą zawierać klauzule przewidujące zapłatę kar umownych przez klienta w przypadku zmiany operatora, powyższe stwierdzenie należy uznać za czysto teoretyczne, ponieważ raport mówi jedynie o możliwości, a nie stwierdza, że SFMI-Chronopost rzeczywiście zawarła umowy długoterminowe lub przewidziała zapłatę

kary zniechęcającej jej klientów do zmiany usługodawcy. Udzielenie przez usługodawcę rabatów dużym klientom nie oznacza istnienia przeszkody w zmianie usługodawcy, gdy inny usługodawca zaoferuje lepszą cenę, udzielając ewentualnie rabatów. Skarżący nie wykazali, że udzielenie rabatów było związane się zawarciem umów długoterminowych.

130 Odnosząc się do argumentu skarżących wskazującego na korzyści, jakie SFMI-Chronopost czerpała, korzystając na zasadzie wyłączności z sieci La Poste aż do miesiąca marca 1995 r., należy zauważyć, że Komisja poświęciła punkty 101–114 zaskarżonej decyzji analizowaniu konieczności posiadania gęstej sieci lokalnej i że tym samym odpowiedziała na argument podmiotów, które złożyły skargę, że dostęp na zasadzie wyłączności stworzył bariery utrudniające innym wejście do sektora usług ad hoc. Skarżący nie określili błędu, którego miałaby się dopuścić Komisja w tej części zaskarżonej decyzji. Poza tym, jak słusznie podkreśliła Komisja w pkt 102 decyzji, podmioty, które złożyły skargę, nie kwestionowały dostępu SFMI-Chronpost do sieci La Poste, ale rzekome zaniżanie faktur za ten dostęp. Skoro dostęp na zasadzie wyłączności do marca 1995 r. nie jest sam w sobie kwestionowany, ewentualna konsekwencja tego dostępu nie może stanowić utrzymującego się skutku zarzucanego naruszenia. Jeżeli chodzi o zarzucane zaniżanie faktur za ten dostęp, należy przypomnieć, że Komisja mogła słusznie uznać w ramach niniejszej procedury, że zarzucane subsydiowanie krzyżowe ustało około 1991 r.

131 W takim razie należy również odrzucić twierdzenie natury ogólnej skarżących, że Komisja nie zbadała wszystkich okoliczności faktycznych i prawnych, które zostały jej przedstawione. Z dotychczasowych uwag wynika, że Komisja poświęciła swoje rozważania w zaskarżonej decyzji badaniu argumentacji i dokumentów przedstawionych przez podmioty, które złożyły skargę. W tej sytuacji skarżący powinni wskazać w sposób precyzyjny okoliczności faktyczne i prawne, które nie zostały uwzględnione przez Komisje sprzecznie z ciążącymi na niej obowiązkami.

132 Odnosząc się do zarzutu skarżących, że Komisja nie uwzględniła głównego skutku nadużycia pozycji dominującej, czyli zdobycia przez SFMI-Chronopost pozycji lidera na rynku i podtrzymywaniu tej pozycji, Komisja stwierdziła w zaskarżonej decyzji, że różnica między udziałem SFMI-Chronopost w rynku w 1990 i w 2001 r. wynosiła zaledwie około trzech punktów procentowych, co potwierdzało, że ten udział w rynku mógł tylko w niewielkim stopniu zależeć od rzekomego nadużycia. Poza tym w pkt 66 zaskarżonej decyzji zwróciła ona uwagę, że jeśli popyt na usługi wśród przedsiębiorstw indywidualnych był bardzo wrażliwy na ceny i że klienci mogli z łatwością zmienić usługodawcę, co często czynili, to nie można wyciągać wniosku, że domniemane zachowanie antykonkurencyjne, które miało dawno miejsce, mogło nadal oddziaływać na rynek. W tym względzie należy podkreślić, że założenie, iż szybki rozwój SFMI-Chronopost w okresie od 1986 do 1990 r., był związany z zarzucanym naruszeniem, nie oznacza to koniecznie, że udział SFMI-Chronopost w rynku w momencie wydania zaskarżonej decyzji wiązał się z tym rozwojem, który nastąpił w okresie rozruchu.

133 W okolicznościach niniejszego przypadku, na których podstawie Komisja ustaliła, że klienci byli bardzo wrażliwi na ceny, że nie było przeszkód w zmianie usługodawcy, że tylko dwaj bardzo mali operatorzy opuścili rynek i że żaden związek przyczynowo skutkowy pomiędzy opuszczeniem przez przedsiębiorstwa rynku a domniemanym nadużyciem nie został wykazany, Komisja mogła uznać, nie popełniając oczywistego błędu w ocenie, że udział SFMI-Chronopost w rynku w chwili wydania zaskarżonej decyzji nie stanowił utrzymującego się skutku zarzucanego naruszenia. Po ustaleniu takich cech rynku Komisja mogła przyjąć, że struktura rynku istniejąca w czasie wydania zaskarżonej decyzji wynikała z istniejących w owym czasie warunków konkurencji, a nie z ewentualnego subsydiowania krzyżowego, które nastąpiło wiele lat wcześniej. Skarżący nie podnieśli, że po 1991 r. SFMI-Chronopost zlikwidowała wszelką konkurencję cenową, systematycznie dostosowują ceny do najniższych cen stosowanych przez konkurentów.

134 Dla poparcia swojego twierdzenia, że udział SFMI-Chronopost w rynku w czasie wydania zaskarżonej decyzji był wypadkową innych czynników niż subsydiowanie krzyżowe, które rzekomo miało miejsce wcześniej, Komisja mogła oprzeć się na

tym, że różnica między udziałem SFMI-Chronopost w rynku w 1990 i w 2001 r. była niewielka. Odnosząc się do argumentu skarżących, że Komisja pominęła fakt, iż rynek przesyłek ekspresowych był rynkiem rosnącym w latach 90., należy stwierdzić, że skarżący nie wskazali w sposób jasny konsekwencji, jaką z tego faktu Komisja powinna była wyciągnąć. Jeżeli rynek rósł, a tym samym uległ zmianie, wydaje się nawet jeszcze mniej prawdopodobne, by struktura rynku w czasie wydania zaskarżonej decyzji była związana z zarzucanym naruszeniem, które zostało popełnione wcześniej.

135 Należy podkreślić, że gdyby nawet uznać, że Komisja stwierdziła, iż subsydiowanie krzyżowe ustało dopiero w 1995 r., nie podważyłoby to jej argumentacji w tej kwestii. Tabela przedstawiająca udziały w rynku pokazuje, że udział SFMI-Chronopost obniżył się pomiędzy 1990 a 1996 r. i że następnie zwiększył się o trzy punkty procentowe pomiędzy 1996 a 2001 r. Zakładając, że naruszenie ustało w 1995 r., należałoby przyjąć, że SFMI-Chronopost straciła część udziału w rynku w okresie zbiegającym się z okresem zarzucanego nadużycia (1990–1996 r.) i że zwiększyła swój udział w rynku po tym okresie (pomiędzy 1996 a 2001 r.). Biorąc pod uwagę te okoliczności i cechy rynku, Komisja mogła uznać, że udział SFMI-Chronopost w rynku w momencie wydania zaskarżonej decyzji nie wynikał z zarzucanego naruszenia popełnionego w przeszłości i że tym samym nie istniały utrzymujących się skutków.

136 Poza tym należy podkreślić, iż utrzymujące się skutki przypisywanego naruszenia nie zawsze stanowią o tym, że badanie skargi złożonej do Komisji leży w interesie wspólnotowym. W rzeczywistości w pkt 96 wyroku z dnia 4 marca 1999 r. UFEX i in. przeciwko Komisji, pkt 13 powyżej, Trybunał zarzucił Sądowi, że ten nie upewnił się, czy zostało sprawdzone, że skutki antykonkurencyjne nie utrzymywały się, i czy w takim przypadku nie powodowały one tego, że dalsze badanie skargi złożonej do Komisji leżało w interesie wspólnotowym. W punktach 131 i 132 zaskarżonej decyzji, w części poświęconej analizie, czy dalsze badanie skargi złożonej do Komisji leżało w interesie wspólnotowym, Komisja zauważyła, że rynek nie uległ zasadniczo większej koncentracji w 2001 r. w porównaniu z 1986 r. i że wskaźnik Herfindahla-Hirschmanna prawie się nie zmienił.

137 Tego stwierdzenia nie podważa argument skarżących, że Komisja powinna była spodziewać się zasadniczego zmniejszenia koncentracji w wyniku wejścia na rynek SFMI-Chronopost posiadającego potężny udział w rynku. Skarżący utrzymują, że jeśli koncentracja rynku nie zmniejszyła się w wyniku wejścia SFMI-Chronopost na rynek, to dlatego, że zostało to skompensowane odejściem z rynku licznych operatorów. Należy w tym względzie podkreślić, że utrzymywanie się wskaźnika Herfindahla-Hirschmanna na tym samym poziomie dowodzi, iż całościowa sytuacja na rynku nie stała się mniej konkurencyjna i to mimo opuszczenia rynku przez dwóch małych operatorów. Pozwala to na wyciągnięcie wniosku, że wejście na rynek SFMI-Chronopost nie miało negatywnego wpływu na całościową sytuację na rynku oraz że nie został wykazany żaden związek przyczynowo-skutkowy pomiędzy opuszczeniem rynku przez tych operatorów a zachowaniem SFMI-Chronopost. Poza tym, jak to słusznie wskazała Komisja w pkt 133 zaskarżonej decyzji, podmioty, które złożyły skargę, nie wykazały, dlaczego rynek z dwoma dużymi operatorami miałby być mniej konkurencyjny niż rynek z jednym dużym operatorem dominującym, jak to było w przypadku Francji przed wejściem na rynek SFMI-Chronopost.

138 Tak więc nawet zakładając, że da się udowodnić związek pomiędzy udziałem SFMI-Chronopost w rynku w czasie wydania zaskarżonej decyzji a zarzucanym naruszeniem, Komisja mogła przyjąć, że ten utrzymujący się skutek nie powodował, że dalsze badanie skargi leżało w interesie wspólnotowym przy uwzględnieniu całościowej sytuacji na rynku, która nie stała się mniej konkurencyjna.

— Waga zarzucanego naruszenia

139 Skarżący zarzucają Komisji, że w zaskarżonej decyzji nie oceniła wagi opisywanych naruszeń według kryteriów określonych w wytycznych.

140 Należy przypomnieć w tej kwestii, że Komisja dysponuje dyskrecjonalnymi uprawnieniami w ustalaniu priorytetów w ramach wpływających do niej skarg. Tym samym jeśli odrzucając skargę z uwagi na brak interesu wspólnotowego, Komisja ustala, że naruszenie ustało, że nie ma utrzymujących się skutków i wykazuje ona, iż uwzględniła wagę i czas trwania naruszeń, które zostały opisane w skardze, może ona odrzucić skargę, nawet jeżeli naruszenia są długotrwałe i dużej wagi, pod warunkiem że nie opiera się na błędnych ustaleniach faktycznych i że nie popełnia oczywistego błędu w ocenie.

141 Obowiązek uwzględnienia wagi naruszenia w trakcie oceny interesu wspólnotowego nie oznacza, że Komisja musi ocenić wagę naruszenia według „abstrakcyjnych" kryteriów zawartych w wytycznych.

142 W niniejszym przypadku Komisja w wystarczający sposób uwzględniła wagę zarzucanego naruszenia. Otóż uznała ona w pkt 137 zaskarżonej decyzji, że „ponieważ nie [było] dowodu, że naruszenie rzeczywiście doprowadz[iło] do wyparcia ówczesnych lub potencjalnych konkurentów, trudno [było]orzec, że naruszenie było tak wyjątkowej wagi, że uzasadniało ono dogłębne zbadanie ewentualnego naruszenia, które dawno ustało i nie [wywołało] na rynku utrzymujących się skutków". Wynika z tego, że Komisja uwzględniła „konkretną" wagę zarzucanego nadużycia w znaczeniu jego wpływu na rynek. Stwierdzenie, że nie było dowodów, aby naruszenie doprowadziło do wyparcia konkurentów, nie dotyczy jedynie utrzymujących się skutków, ale także skutków w okresie domniemanego nadużycia. Nawet jeżeli Komisja w pkt 79 zaskarżonej decyzji wskazała jedynie, że niewiele przedsiębiorstw opuściło rynek „od 1991 r.", to należy stwierdzić, że skarżący nie zarzucali Komisji, by pominęła w swoich rozważaniach opuszczenie przez przedsiębiorstwa rynku, które miały miejsce pomiędzy 1986 a 1991 r. Co więcej, w odpowiedzi na pytanie Sądu postawione w czasie rozprawy dotyczące ewentualnego opuszczenia rynku przez przedsiębiorstwa pomiędzy 1986 a 1991 r. strony nie wskazały, by rynek opuściły inne spółki niż te wymienione przez Komisję w części zaskarżonej decyzji poświęconej badaniu opuszczenia rynku.

143 W argumentacji na poparcie tezy, że nie było utrzymujących się skutków i że dalsze badanie skargi złożonej do Komisji nie leżało w interesie wspólnotowym, Komisja wzięła pod uwagę cechy zarzucanego naruszenia. Skarżący nie wykazali, że Komisja opierała się na błędnych ustaleniach faktycznych ani też że nie uwzględniła odpowiednio wagi zarzucanego nadużycia.

144 Jeżeli chodzi o argument skarżących, że Komisja kompletnie pominęła fakt, że skarga złożona do Komisji pochodziła od prawie wszystkich operatorów, należy podkreślić, że Komisja w pkt 128 zaskarżonej decyzji stwierdziła, iż liczba podmiotów, które złożyły skargę, nigdy nie stanowiła kryterium oceny interesu wspólnotowego i że sytuacja niezakłóconej konkurencji była zapewniona. Powoływanie się przez skarżących na wyrok z dnia 25 maja 2000 r. w sprawie UFEX i in. przeciwko Komisji, pkt 14 powyżej, nie jest tu właściwe. Otóż w pkt 52 tego wyroku Sąd wyjaśnił, że zadanie Komisji w przypadku skargi złożonej do Komisji przez organizację reprezentującą prawie wszystkich prywatnych operatorów francuskich działających na rynku właściwym polega na zagwarantowaniu niezakłóconej konkurencji. Nie oznacza to wcale, że liczba podmiotów, które złożyły skargę, przesądza o interesie wspólnotowym w dalszym badaniu skargi. Należy stwierdzić, że podważając w zaskarżonej decyzji tę argumentację, Komisja nie popełniła oczywistego błędu w ocenie.

145 Argument skarżących oparty na wspólnotowym wymiarze rynku właściwego (zob. pkt 94 powyżej) zostanie rozważony i odrzucony przy badaniu trzeciej części zarzutu drugiego (zob. pkt 158 poniżej).

146 Z powyższego wynika, że druga część zarzutu pierwszego nie zasługuje na uwzględnienie.

147 Biorąc pod uwagę, że ocena Komisji dotycząca wagi i czasu trwania zarzucanego naruszenia nie zawiera błędu, także pierwsza część zarzutu pierwszego nie zasługuje

na uwzględnienie. Błąd Komisji polegający na stwierdzeniu, że nie musi ona badać wagi i czasu trwania zarzucanych naruszeń, nie miał wpływu na sentencję decyzji i nie może doprowadzić do stwierdzenia przez Sąd zaskarżonej decyzji.

W przedmiocie trzeciej części zarzutu, opartej na oczywistym i zamierzonym błędzie w ocenie roli Komisji w stosunku do roli sądów krajowych podczas analizy istnienia interesu wspólnotowego

Streszczenie zaskarżonej decyzji

148 W punkcie 153 zaskarżonej decyzji Komisja przypomina, że zgodnie z orzecznictwem Sądu fakt, iż do sądu krajowego lub krajowego organu ochrony konkurencji zwrócono się w sprawie zgodności kartelu lub praktyki z art. 81 WE i 82 WE, stanowi okoliczność, którą Komisja może brać pod uwagę w ocenie, czy sprawa leży w interesie wspólnotowym (wyrok Sądu z dnia 24 stycznia 1995 r. w sprawie T-5/93 Tremblay i in. przeciwko Komisji, Rec. str. II-185, pkt 62).

149 Komisja jest zdania, że środek ciężkości zarzucanych naruszeń znajduje się we Francji, ponieważ ich skutki rzeczywiście ograniczają się do tego terytorium (pkt 156 zaskarżonej decyzji). Ponadto podkreśla ona, że podmioty, które złożyły skargę, mają możliwość dochodzenia swoich praw przed francuskimi sądami i organami ochrony konkurencji. Komisja uważa, że rozpoznanie sprawy na poziomie krajowym jest bardziej odpowiednie (pkt 159 zaskarżonej decyzji).

Argumenty stron

150 Skarżący utrzymują, że Komisja pomyliła się uznając, że środek ciężkości zarzucanych naruszeń znajdował się we Francji i że ich skutki ograniczały się do tego terytorium. Podnoszą, że Komisja nie mogła pominąć bardzo jasnego stanowiska francuskiej Conseil de la concurrence, która uznała, iż jest nieodpowiednia do rozpoznania sprawy, i że skoro zwrócono się do Komisji o rozpatrzenie sprawy, powinna ona kontynuować postępowanie. Conseil de la concurrence wielokrotnie zawieszając postępowanie od 1990 r., za każdym razem dawała wyraz temu, że uważała, iż co do istoty ta sprawa leżała w interesie wspólnotowym. Poza tym również sąd gospodarczy w Paryżu, zawieszając postępowanie w części odnoszącej się do opisanego w skardze złożonej do Komisji nadużycia pozycji dominującej, wskazał, że także on uznał Komisję za bardziej odpowiednią do rozpoznania sprawy.

151 Komisja podkreśla, że skarga złożona do Komisji dotyczy francuskiego rynku międzynarodowych przesyłek ekspresowych i że za rynek geograficzny dla tego produktu należy uznać rynek krajowy.

Ocena Sądu

152 Na początku należy zaznaczyć, że pomiędzy stronami nie ma sporu co do tego, że skarga złożona do Komisji nie należy do wyłącznych kompetencji Komisji. Jeżeli zarówno Komisja jak i organy krajowe wspólnie posiadają kompetencje, Komisja nie musi prowadzić postępowania i podejmować ostatecznej decyzji co do istnienia zarzucanego naruszenia (zob. wyrok z dnia 25 maja 2000 r. w sprawie UFEX i in. przeciwko Komisji, pkt 14 powyżej, pkt 38 oraz cytowane tam orzecznictwo).

153 W takim zakresie kwestia, czy Conseil de la concurrence uznała się za niewłaściwą do zbadania skargi, nie ma znaczenia. Ma ona tak jak i Komisja kompetencje do rozpoznania skargi złożonej do Komisji dotyczącej zarzucanych naruszeń, a sądy francuskie są właściwe do przyznania odszkodowania w przypadku naruszenia art. 82 WE. Nie można uwzględnić argumentacji skarżących, że znajdują się oni w sytuacji porównywalnej do sytuacji, w której Komisja miałaby wyłączną kompetencję. To do skarżących należy, w przypadku gdy nie są oni zadowoleni ze sposobu, w jaki ich prawa zostały uwzględnione przez krajowe sądy i organy do spraw konkurencji, podjęcie niezbędnych kroków przed tymi organami i sądami lub zbadanie możliwości zaskarżenia na poziomie krajowym, jakie im przysługują. Subiektywne przekonanie organów i sądów krajowych, że Komisja jest bardziej właściwa w tym zakresie, nawet gdyby tak rzeczywiście było, nie może zobowiązywać Komisji do dalszego badania skargi, złożonej do Komisji tak jakby miała ona w tym zakresie wyłączną kompetencję.

154 W odniesieniu do nawiązania przez skarżących do pkt 12 i 13 komunikatu Komisji w sprawie współpracy pomiędzy Komisją i sądami krajowymi w związku ze stosowaniem art. 81 i 82 traktatu WE (Dz.U. 2004, C 101, str. 54) należy podkreślić, że celem uregulowania zawartego w tych punktach jest uniknięcie sytuacji, w której sąd krajowy podejmuje decyzję sprzeczną z decyzją Komisji. Jeżeli sąd krajowy zawiesza postępowanie, aby uniknąć ewentualnej sprzeczności pomiędzy jego decyzją a decyzją, którą podejmie Komisja, a następnie Komisja postanawia o odrzuceniu skargi do niej złożonej z uwagi na brak interesu wspólnotowego, to postępowanie krajowe, jak to podkreśla słusznie Komisja w pkt 160 zaskarżonej decyzji, zostanie podjęte ponownie najpóźniej w momencie uprawomocnienia się decyzji odrzucającej.

155 Dlatego właśnie nie można uwzględnić zaproponowanej przez skarżących interpretacji komunikatu, zgodnie z którą Komisja byłaby zobowiązana uznać za priorytetową sprawę, w której sąd krajowy zawiesił postępowanie. Zdanie zawarte w pkt 12 komunikatu, które ma tu znaczenie brzmi bowiem następująco: „Komisja będzie ze swej strony starać się traktować priorytetowo sprawy, w których postanowiła wszcząć postępowanie na podstawie art. 2 ust. 1 rozporządzenia Komisji WE nr 773/2004, i które są przedmiotem postępowania krajowego znajdującego się w zawieszeniu, z tego powodu że od tego zależy wynik sporu cywilnego”. Wystarczy stwierdzić, że skarżący nie utrzymywali, że Komisja postanowiła wszcząć postępowanie, o którym

mowa w art. 2 rozporządzenia Komisji z dnia 7 kwietnia 2004 r. nr 773/2004 odnoszącego się do prowadzenia przez Komisję postępowań zgodnie z art. 81 i 82 traktatu WE (Dz.U. L 123, str. 18). Z art. 2 ust. 3 i 4 tego rozporządzenia wynika, że ani wykonywanie uprawnień dochodzeniowych, ani odrzucenie skargi złożonej do Komisji nie wymagają wszczęcia postępowania w sprawie.

156 Skarżący usiłują ponadto opierać swój argument na okoliczności, że Komisja współpracowała z Conseil de la concurrence i że zapoznała się z jej aktami. Podjęcie takiej współpracy nie może stworzyć wyłącznej kompetencji Komisji ani uprzedzać jej decyzji w przedmiocie istnienia interesu wspólnotowego w rozpatrzeniu sprawy.

157 Odnosząc się do argumentacji skarżących, że Komisja błędnie uznała, że środek ciężkości zarzucanych naruszeń znajdował się we Francji i że ich skutki rzeczywiście ograniczały się do tego terytorium, należy stwierdzić, że Komisja nie opiera swojej analizy w przedmiocie interesu wspólnotowego wyłącznie na kryterium środka ciężkości zarzucanych naruszeń albo na okoliczności, że sprawa została przedłożona sądom francuskim. Komisja najpierw ustaliła, że opisywane naruszenia już ustały i że nie istniały utrzymujące się skutki, po to by następnie w ramach oceny, czy dalsze badanie skargi leży w interesie wspólnotowym, przeanalizować wiele innych okoliczności. Przekonanie Komisji, że skutki opisywanych naruszeń rzeczywiście ograniczały się do terytorium francuskiego, nie jest najistotniejsze w jej rozumowaniu. Komisja nie popełniła oczywistego błędu w ocenie, biorąc w swoich rozważaniach odnośnie do interesu wspólnotowego pod uwagę fakt, że zarzucane naruszenia dawały się odczuć przede wszystkim we Francji i że podmioty, które złożyły skargę, miały możliwość dochodzenia swoich praw przed sądami francuskimi. Nie ma więc potrzeby rozstrzygania kwestii, czy w niniejszym przypadku skutki rzeczywiście ograniczały się do terytorium francuskiego.

158 Z tych względów należy też odrzucić argument skarżących oparty na wspólnotowym wymiarze rynku właściwego (zob. pkt 94 powyżej). Ponieważ Komisja i organy

krajowe do spraw konkurencji mają wspólne kompetencje, wspólnotowy wymiar rynku nie może zobowiązywać Komisji do stwierdzenia, że istnieje pewien stopień wagi naruszenia lub interes wspólnotowy w rozpatrzeniu danej skargi.

159 Należy więc odrzucić trzecią część zarzutu pierwszego.

W przedmiocie czwartej części zarzutu pierwszego, opartej na tym, że Komisja odsyłając w pkt 167 zaskarżonej decyzji do aspektów sprawy związanych z pomocą państwa w celu uzasadnienia odrzucenia opartego na rzekomym braku interesu wspólnotowego, narusza zasady dobrej wiary i lojalnej współpracy pomiędzy instytucjami wspólnotowymi (art. 10 WE)

Streszczenie zaskarżonej decyzji

160 W zakresie w jakim zaskarżona decyzja jest istotna dla czwartej części zarzutu pierwszego i dla zarzutu drugiego, zawiera ona następujące uwagi.

161 W pkt 162–168 zaskarżonej decyzji Komisja zajęła się kwestią zakresu wymaganego dochodzenia i prawdopodobieństwem stwierdzenia naruszenia. W związku z powyższym wskazuje ona, że aby w niniejszym przypadku stwierdzić nadużycie pozycji dominującej, musiałaby sprawdzić, czy ceny stosowane przez La Poste za usługi infrastruktury na zasadzie podwykonawstwa na rzecz SFMI-Chronopost były przynajmniej równe narastającym kosztom świadczenia tych usług (tzn. równe kosztom, które są wyłącznie związane ze świadczeniem specyficznej usługi i które

nie występują wtedy, gdy ta usługa nie jest już świadczona) oraz że taka weryfikacja wymagałaby ustalenia dla La Poste narastającego kosztu każdego elementu składającego się na usługę infrastruktury, świadczoną na rzecz SFMI-Chronopost podczas trwania zarzucanego naruszenia. Biorąc pod uwagę, że La Poste nie prowadziła szczegółowej księgowości analitycznej obejmującej jej działalność w okresie od 1986 do 1991 r., zdaniem Komisji byłoby „bardzo trudno dokonać tego z taką precyzją, jaka wymagana jest przez prawo" (pkt 164 zaskarżonej decyzji).

162 Odpowiadając na argument podmiotów, które złożyły skargę, że francuski Cour des comptes (trybunał obrachunkowy) przeanalizował i skorygował błędy w księgowości La Poste w okresie 1991–2002, Komisja utrzymuje, że „jest jednak wykluczone, by podobna korekta, choć bez wątpienia odpowiednia i wystarczająca dla wypełnienia funkcji nadzorczej nad środkami publicznymi, którą sprawuje wspomniany Cour des comptes, mogła pozwolić Komisji na dostarczenie wymaganych przez prawo dowodów naruszenia art. 82" (point 165 zaskarżonej decyzji).

163 W punkcie 167 zaskarżonej decyzji Komisja wyjaśnia:

„Komisja musi w każdym razie zbadać, czy miało miejsce subsydiowanie krzyżowe przez La Poste jej spółki zależnej Chronopost, w sprawie [dotyczącej] pomocy państwa (znajdującej się obecnie przed Sądem w wyniku przekazania sprawy). W tej sytuacji analiza pod kątem art. 82 wiązałaby się z powtarzaniem pracy przez Komisję". Komisja uważa, że badanie subsydiowania krzyżowego pod kątem przepisów dotyczących pomocy państwa byłoby bardziej odpowiednie, gdyż mogłoby objąć wszystkie kwestionowane praktyki, w tym ulgi podatkowe i celne, z których mogła skorzystać SFMI-Chronopost.

Argumenty stron

164 Skarżący podnoszą, że odrzucenie skargi złożonej do Komisji z uwagi na brak interesu wspólnotowego Komisja uzasadnia tym, że i tak będzie musiała zbadać

kwestię występowania subsydiowania krzyżowego, analizując te aspekty skargi do niej złożonej, które dotyczą pomocy państwa. Jest to jedyna możliwa interpretacja pkt 167 zaskarżonej decyzji. Bowiem jeśli Komisja chciała powiedzieć, że musi badać tę kwestię tylko wtedy, jeżeli Sąd stwierdzi nieważność decyzji z 1997 r. na podstawie art. 87 WE i 88 WE, argument byłby pozbawiony jakiegokolwiek znaczenia, by usprawiedliwić odrzucenie skargi złożonej do Komisji z uwagi na brak interesu wspólnotowego. Skarżący uważają, że w wyniku takiej argumentacji Komisja rezygnuje ze swojego stanowiska, którego broniła przed Sądem w sprawach, w których zostały wydane wyroki z dnia 14 grudnia 2000 r. w sprawie UFEX i in. przeciwko Komisji, pkt 21 powyżej, i z dnia 7 czerwca 2006 r. UFEX i in. przeciwko Komisji, pkt 23 powyżej.

165 Według skarżących argumentacja Komisji zawarta w pkt 167 zaskarżonej decyzji tym samym stanowi wyraźne naruszenie zasady dobrej wiary i wyraz braku lojalnej współpracy z Sądem, a co za tym idzie naruszenie art. 10 WE, który zgodnie z dokonaną w orzecznictwie wykładnią należy stosować również do relacji międzyinstytucjonalnych.

166 Zdaniem skarżących rozumowanie Komisji, które sprowadza się do uzasadnienia decyzji odrzucającej zdarzeniem przyszłym i niepewnym (stwierdzenie przez Sąd nieważności decyzji w zakresie aspektów związanych z pomocą państwa, która została zaskarżona i której dotyczył wyrok z dnia 7 czerwca 2006 r. UFEX i in. przeciwko Komisji, pkt 23 powyżej), nie może być utrzymane pod względem prawnym.

167 Komisja kwestionuje argumentację skarżących.

Ocena Sądu

168 Na początku należy zaznaczyć, że argumentacja skarżących zawiera sprzeczność. Z jednej strony twierdzą oni, że Komisja uznała w pkt 167 zaskarżonej decyzji, że

musi ona w każdym razie zbadać kwestię subsydiowania krzyżowego w ramach aspektów związanych z pomocą państwa i to nie tylko w przypadku, gdyby Sąd stwierdził nieważność decyzji z 1997 r. w tym zakresie, z drugiej strony twierdzą, że Komisja uzasadniła zaskarżoną decyzję zdarzeniem przyszłym i niepewnym, czyli stwierdzeniem przez Sąd nieważności decyzji z 1997 r.

169 W każdym razie zawarty w zaskarżonej decyzji argument Komisji, że „musi[ała] w każdym razie zbadać, czy miało miejsce subsydiowanie krzyżowe przez La Poste jej spółki zależnej Chronopost w sprawie [dotyczącej] pomocy państwa (znajdującej się obecnie przed Sądem w wyniku przekazania sprawy)", nie może oznaczać, że Komisja zamierzała kontynuować badanie aspektów związanych z pomocą państwa, i to nawet gdyby Sąd miał utrzymać w mocy decyzję stwierdzającą brak pomocy państwa. Zdanie to oznacza jedynie, jak podkreśla słusznie Komisja, że kwestia występowania subsydiowania krzyżowego odnosiła się do tych aspektów skargi złożonej do Komisji, które dotyczyły pomocy państwa, i dlatego winna być analizowana w tych ramach.

170 Komisja mogła zatem zdecydować, że zajmie się kwestią występowania subsydiowania krzyżowego wyłącznie w ramach tych aspektów skargi złożonej do Komisji, które były poświęcone pomocy państwa. Komisja najpierw ustaliła, że naruszenie już ustało i że nie istniały utrzymujące się skutki po to, by następnie w ramach badania interesu wspólnotowego, przeanalizować wiele innych okoliczności. Stwierdziła ona, że dalsze badanie skargi złożonej do Komisji nie leży w interesie wspólnotowym, i to nawet jeśli zarzucane naruszenia rzeczywiście zostały popełnione.

171 Komisja, która nie była zobowiązana do ustalenia, czy naruszenie miało miejsce, mogła odwołać się do faktu, że kwestia występowania subsydiowania krzyżowego zostanie zbadana w ramach części poświęconej pomocy państwa. Nie musiała ani zawieszać badania aspektów poświęconych nadużyciu pozycji dominującej aż do ogłoszenia definitywnego wyroku dotyczącego pomocy państwa, ani powtarzać argumentacji użytej w decyzji z 1997 r. dotyczącej tych aspektów w zaskarżonej decyzji dotyczącej aspektów związanych z nadużyciem pozycji dominującej. Takie powtórzenie oznaczałoby bowiem dublowanie pracy, albowiem te same kwestie byłyby

rozpatrywane w dwóch równoległych sprawach, gdyby decyzja w przedmiocie odrzucenia skargi złożonej do Komisji w sprawie nadużycia pozycji dominującej została zaskarżona.

172 W końcu kwestia, czy subsydiowanie krzyżowe miało miejsce, czy też nie, nie ma decydującego znaczenie w rozumowaniu Komisji przeprowadzonym w zaskarżonej decyzji, ponieważ odrzuciła ona istnienie interesu wspólnotowego na innych podstawach. Odwoływanie się do faktu, że występowanie subsydiowania krzyżowego zostanie zbadane w ramach części poświęconej pomocy państwa nie może być uznane za naruszenie zasad dobrej wiary czy lojalnej współpracy pomiędzy instytucjami wspólnotowymi. Tak więc, jak słusznie to podkreśla Komisja, nie chodzi tu również o argument, którym Komisja oprała swoje rozumowanie.

173 Z powyższego wynika, że należy oddalić czwartą część zarzutu pierwszego, jak też zarzut pierwszy w całości.

2. *W przedmiocie zarzutu drugiego, opartego na sprzecznych uzasadnieniach w dwóch zasadniczych częściach zaskarżonej decyzji*

Argumenty stron

174 Skarżący uważają, że zaskarżona decyzja została wydana bez właściwego uzasadnienia i zawiera sprzeczne motywy, co wpływa na istotny element jej rozumowania.

175 Podnoszą oni, że brakuje uzasadnienia dla twierdzeń Komisji zawartych w pkt 165 zaskarżonej decyzji i że jest wykluczone, aby korekta błędów w księgowaniu, podobna do korekty dokonanej przez Cour des comptes, mogła pozwolić Komisji na dostarczenie wymaganych przez prawo dowodów naruszenia art. 82 WE. Komisja nie przedstawiła żadnego wytłumaczenia rzekomej różnicy pomiędzy rachunkiem, który powinna była dokonać, a rachunkiem dokonanym przez Cour des comptes.

176 Poza tym skarżący uważają, że w zaskarżonej decyzji istnieje podwójna sprzeczność. Z jednej strony Komisja przyznaje w pkt 167 zaskarżonej decyzji (zob. pkt 163 powyżej), wbrew jej twierdzeniom zawartym w pkt 164 tej samej decyzji, że niewątpliwie jest w stanie sprawdzić wysokość, w jakiej koszty La Poste są pokrywane. Z drugiej strony Komisja stwierdza w pkt 167 zaskarżonej decyzji, wbrew jej twierdzeniom zawartym w pkt 164 tej samej decyzji, że powodem, dla którego nie sprawdziła pod kątem art. 82 WE wysokości, w jakiej koszty La Poste były pokrywane, nie było to, że nie mogła tego zrobić, ale raczej że byłoby to powtórzeniem pracy Komisji, albowiem, jak twierdziła, musiałaby to zrobić w ramach części skargi dotyczącej pomocy państwa. Skarżący uważają, że wynikająca z powyższego sprzeczność jest równa z brakiem uzasadnienia.

177 Komisja nie zgadza się z argumentacją skarżących.

Ocena Sądu

178 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem w ocenie, czy dalsze badanie sprawy leży w interesie wspólnotowym, Komisja powinna wziąć pod uwagę okoliczności faktyczne i prawne sprawy, w szczególności zaś te, które zostały jej przedstawione w złożonej do niej skardze. Musi ona w szczególności wyważyć wagę zarzucanego naruszenia dla funkcjonowania wspólnego rynku, prawdopodobieństwo jego

ustalenia i zakres środków dochodzenia, które są niezbędne, w celu wypełnienia w jak najlepszych warunkach jej zadania polegającego na czuwaniu nad przestrzeganiem art. 81 WE i 82 WE (wyroki Sądu z dnia 18 września 1992 r. w sprawie T-24/90 Automec przeciwko Komisji, Rec. str. II-2223, pkt 86; w sprawie Tremblay i in. przeciwko Komisji, pkt 148 powyżej, pkt 62, i z dnia 21 stycznia 1999 r. w sprawach połączonych T-185/96, T-189/96 i T-190/96 Riviera Auto Service i in. przeciwko Komisji, Rec. str. II-93, pkt 46).

179 Z tego względu trudność w wykazaniu naruszenia w sposób wymagany przez prawo w celu wydania decyzji stwierdzającej to naruszenie jest okolicznością, która może być wzięta pod uwagę w ramach oceny interesu wspólnotowego.

180 W niniejszym przypadku skarżący nie kwestionują zawartych w punktach 164 i 165 zaskarżonej decyzji twierdzeń, że księgowość SFMI-Chronopost musiała zostać skorygowana w całości, poczynając od 1986 r. w celu ustalenia, w jakim stopniu koszty były pokrywane oraz że La Poste nie miała szczegółowej księgowości analitycznej obejmującej jej działalność w okresie od 1986 do 1991 r. (nawet jeżeli skarżący podnoszą, że księgowość analityczna nie była prowadzona co najmniej do 2001 r.).

181 Argument Komisji, że korekta błędów w księgowaniu, podobna do korekty dokonanej przez Cour des comptes, nie mogłaby pozwolić Komisji na dostarczenie wymaganych przez prawo dowodów naruszenia art. 82 WE, jest wystarczająco uzasadniony w zakresie, w jakim Komisja powołuje się na różnice pomiędzy zadaniem powierzonym Cour des comptes, które polega na nadzorowaniu wykorzystania środków publicznych, a zadaniem powierzonym Komisji w trakcie badania istnienia takiego naruszenia. Rzeczywiście nie wydaje się do końca jasny powód, dla którego Cour des comptes powinien był ocenić koszt narastający każdej usługi infrastruktury, którą La Poste świadczyła na rzecz SFMI-Chronopost w celu wykonania swojego zadania nadzoru nad wykorzystaniem środków publicznych

182 Skarżący dostarczyli tylko streszczenie i jedną stronę raportu Cour des comptes. Wskazanie przez nich adresu strony internetowej, na której raport został opublikowany, nie może być uznane za równoznaczne z przedstawieniem kompletnego raportu. W każdym razie skarżący nie sprecyzowali, z jakich innych części tego raportu mogło wynikać, że korekta błędów w księgowaniu dokonana przez Cour des comptes była wystarczająca dla wykazania naruszenia art. 82 WE. Z załączonej do akt strony wynika, że Cour des comptes wyliczył przy zastosowaniu księgowości analitycznej, że wyniki działalności w zakresie paczek zarządzanej przez operatora wewnętrznego były negatywne w okresie od 1998 do 2002 r. Jednak nie przedstawił on szczegółów dokonanych obliczeń. W tej sytuacji Komisja słusznie mogła przypuszczać, że podobne obliczenia nie były wystarczające dla udowodnienia naruszenia art. 82 WE. Poza tym Cour des comptes precyzuje, że wyniki działalności w zakresie paczek były znane tylko od krótkiego czasu, albowiem działalność ta została wyodrębniona w rachunkowości z działalności w zakresie listów dopiero od 1998 r. Tymczasem Komisja powinna była skorygować błędy w księgowaniu za okres od 1986 do 1991 r., czyli za okres, w którym La Poste nie posiadała szczegółowej księgowości analitycznej. Nawet jeżeli, jak utrzymują skarżący, taka korekta jak dokonana przez Cour des comptes była wystarczająca dla wykazania naruszenia art. 82 WE, nie było przesady w stwierdzeniu, że byłoby to zadanie „bardzo trudne" do wykonania w odniesieniu do okresu od 1986 do 1991 r. (pkt 164 zaskarżonej decyzji).

183 Komisja mogła postanowić o odrzuceniu skargi w części dotyczącej nadużycia pozycji dominującej z uwagi na brak interesu wspólnotowego, powołując się na trudności w ustaleniu istnienia subsydiowania krzyżowego jako jedną okoliczności, zamiast zawiesić postępowanie do czasu, aż sądy wspólnotowe wydałyby ostateczny wyrok w przedmiocie aspektów dotyczących pomocy państwa. Poza tym, jak podkreśla Komisja, nie chodzi tu istotny element jej argumentacji.

184 Jeżeli chodzi o sprzeczność podnoszoną przez skarżących, wystarczy stwierdzić, że określenie „bardzo trudne" nie oznacza „niemożliwe", jak to słusznie podkreśla Komisja. Nie ma więc sprzeczności pomiędzy pkt 164 a pkt 167 zaskarżonej decyzji.

185 Tym samym należy oddalić zarzut drugi.

3. *W przedmiocie zarzutu trzeciego, opartego na różnych błędach co do prawa w odniesieniu do odrzucenia skargi bazującej na naruszeniu art. 86 WE, 83 WE, art. 3 lit. g) WE i art. 10 WE*

Argumenty stron

186 Skarżący podnoszą, że w skardze złożonej do Komisji zawiadomili nie tylko o zachowaniach zarzuconych La Poste na podstawie art. 82 WE, ale także o podjętych przez państwo francuskie środkach służących wsparciu niedozwolonych działań. Środki państwowe, takie jak korzystne procedury celne, podobnie jak ulgi podatkowe, stanowią środki wspierające rozszerzenie pozycji dominującej La Poste na rynku podstawowych usług pocztowych na rynek przesyłek ekspresowych dzięki korzyściom przyznanym przez SFMI-Chronopost.

187 W tym względzie, zdaniem skarżących, Komisja naruszyła art. 6 rozporządzenia Komisji (WE) nr 2842/98 z dnia 22 grudnia 1998 r. w sprawie przesłuchania stron w określonych procedurach na podstawie art. [81] i art. [82] traktatu WE (JO L 354, str. 18), wskazując w pkt 46 zaskarżonej decyzji podstawy, na których podmioty, które złożyły skargę, nie zostały wysłuchane. Poza tym naruszyła ona reguły dotyczące stosowania art. 86 WE i art. 3 lit. g) WE w związku z art. 10 WE i art. 82 WE, stwierdzając w pkt 46 zaskarżonej decyzji, że przedmiotowe środki nie wchodzą w zakres zastosowania art. 86 WE w związku z 82 WE, ponieważ są one związane, zdaniem Komisji, z wykonywaniem „władzy państwowej" danego państwa członkowskiego. Na koniec zaskarżona decyzja narusza przepisy prawa dotyczące oceny interesu wspólnotowego w ramach odrzucania skargi złożonej na podstawie art. 86 WE, 82 WE, art. 3 lit. g) WE i art. 10 WE i — dodatkowo — nie zawiera w tym zakresie uzasadnienia.

188 Komisja uważa ten zarzut za niedopuszczalny i powołuje się na wyrok Sądu z dnia 22 lutego 2005 r. w sprawie C-141/02 P Komisja przeciwko max.mobil, Zb.Orz. str. I-1283, zwany dalej „wyrokiem w sprawie max.mobil").

Ocena Sądu

189 Zgodnie z orzecznictwem Trybunału z brzmienia art. 86 ust. 3 traktatu, jak również z logiki całości postanowień tego artykułu wynika, że Komisja nie ma obowiązku podejmowania działania w rozumieniu tych przepisów, ponieważ podmioty prywatne nie mogą wymagać od niej, aby zajęła stanowisko określonego rodzaju. Decyzja Komisji o odmowie nadania dalszego biegu skardze, w której wezwano ją do podjęcia działania na podstawie art. 86 ust. 3 WE, nie stanowi aktu zaskarżalnego w trybie skargi o stwierdzenie nieważności (wyrok w sprawie max.mobil, pkt 188 powyżej, pkt 69 i 70, oraz postanowienie Trybunału z dnia 23 lutego 2006 r. w sprawie C-171/05 P Piau przeciwko Komisji, niepublikowane w Zbiorze, pkt 53).

190 Argumenty skarżących powołujących się na proceduralne różnice pomiędzy niniejszą sprawą a sprawą max.mobil nie mają tu znaczenia.

191 Odnosząc się do argumentu skarżących, że cała skarga skarżących, którą złożyli oni do Komisji, opiera się na art. 3 ust.2 rozporządzenia nr 17 i że Komisja rozpoznała ją jako taką, należy podkreślić, że podmiot, który złożył skargę do Komisji, opierając ją na niewłaściwej podstawie prawnej, nie może z tego powodu korzystać z możliwości wniesienia skargi na odmowę Komisji dalszego badania skargi do niej złożonej i skierowanej przeciwko państwu. Rozporządzenia nr 17 nie stosuje się do art. 86 WE (wyrok w sprawie max.mobil, pkt 188 powyżej, pkt 71). To samo dotyczy rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 traktatu (Dz.U. 2003, L 1, str. 1), które weszło w życie w dniu 1 maja 2004 r. Nawet jeśli Komisja potraktowała

skargę, złożoną do Komisji w całości jako skargę wniesioną na podstawie art. 3 ust. 2 rozporządzenia nr 17, to nie mogło to zmienić ram prawnych. W każdym razie ewentualny błąd Komisji co do podstawy prawnej, która ma tu zastosowanie, nie sprawia, że podmiot, który złożył skargę, uzyskuje prawo zaskarżenia przed sądem wspólnotowym odrzucenia przez Komisję złożonej do niej skargi, w której wezwano ją do podjęcia działań na podstawie art. 86 ust 3 WE,

192 Jednocześnie skarżący podnoszą, że nie złożyli skargi opartej jedynie na naruszeniu art. 86 WE przez Republikę Francuską, ale że skarga ta była także skierowana przeciwko La Poste za niezależne naruszenie art. 82 WE i przeciwko Republice Francuskiej za naruszenie reguł stosowania art. 86 WE, w związku z art. 82 WE, art. 3 lit. g) WE oraz art. 10 WE. Należy w tym względzie podkreślić, że skarga w sprawie max.mobil również nie była oparta tylko naruszeniu art. 86 WE, ale na naruszeniu przepisów art. 82 WE w związku z art. 86 ust. 1 WE (wyrok max.mobil, pkt 188 powyżej, pkt 4). Rzeczywiście z treści art. 86 ust. 1 WE wynika, że przepis ten powinien być interpretowany w związku z innymi przepisami traktatu. Jeżeli chodzi o powołanie się na art. 10 WE w związku z art. 3 lit. g) WE, Komisja słusznie podkreśliła w pkt 170 zaskarżonej decyzji, że art. 86 WE stanowi lex specialis. Samo zacytowanie tych postanowień definiujących w sposób ogólny zobowiązania państw członkowskich nie sprawia, że podmiot, który złożył skargę, uzyskuje prawo zaskarżenia decyzji objętych zakresem zastosowania art. 86 WE.

193 Wreszcie połączenie w jednej skardze złożonej do Komisji skargi przeciwko państwu członkowskiemu i skargi przeciwko przedsiębiorstwu nie może również sprawić, by podmioty, które złożyły skargę, uzyskały prawo do zaskarżenia tej części decyzji, która dotyczy skargi przeciwko państwu członkowskiemu. Ponieważ Komisja nie jest zobowiązana do podjęcia działań w rozumieniu art. 86 WE, jest oczywiste, że podmioty prywatne nie mogą zobowiązać jej do takich działań, łącząc skargę skierowaną przeciwko państwu członkowskiemu ze skargą przeciwko przedsiębiorstwu.

194 Skarżący podnoszą również, że Komisja nigdy nie kwestionowała tego, że działa w ramach rozporządzenia nr 2842/98, a następnie rozporządzenia nr 773/2004. Podkreślają, że Komisja w zaskarżonej decyzji oświadczyła, że nie będzie prowadzić pogłębionego dochodzenia w sprawie skargi do niej złożonej w świetle art. 86 WE, art. 3 lit. g) WE i art. 10 WE z tych samych powodów, dla których kontynuacja bardziej pogłębionego dochodzenia na podstawie art. 82 WE nie leżała w interesie wspólnotowym. Wystarczy w tym względzie stwierdzić, że te rozporządzenia podobnie jak rozporządzenia nr 17 i nr 1/2003, nie mają zastosowania do art. 86 WE i nie mogą mieć zastosowania tylko dlatego, że Komisja ewentualnie uznała, że powinna je stosować (przed ogłoszeniem wyroku w sprawie max.mobil, pkt 188 powyżej). Poza tym okoliczność, że Komisja wymieniła powody, dla których nie zamierzała dalej badać skargi do niej złożonej, nie może zmienić kwalifikacji prawnej tej części decyzji, która stanowi akt zaskarżalny. Podobnie nie miała wpływu na prawny charakter aktu okoliczność, że Komisja nie wyodrębniła różnych aspektów zaskarżonej decyzji, pouczając podmioty, które złożyły skargę, o przysługującym im prawie zaskarżenia.

195 Nie zasługuje na uwzględnienie argument skarżących, że sytuacja pod względem proceduralnym w niniejszym przypadku jest porównywalna z sytuacją z wyroku z dnia 19 października 1995 r. w sprawie C-19/93 P Rendo i in. przeciwko Komisji, Rec. str. I-3319. Należy stwierdzić, że w tej sprawie skarga złożona do Komisji była skierowana wyłącznie przeciwko przedsiębiorstwom, a nie przeciwko państwu członkowskiemu i że art. 86 WE nie stanowił podstawy tej skargi. Dopiero analizując ją Komisja zbadała kwestię, czy art. 86 ust. 2 WE sprzeciwiał się zastosowaniu art. 81 ust. 1 WE. Pod względem proceduralnym sytuacja różniła się zatem od sytuacji w niniejszej sprawie.

196 Z tego wynika, że zarzut trzeci należy oddalić jako niedopuszczalny.

197 Biorąc powyższe pod uwagę, skargę należy oddalić.

W przedmiocie kosztów

198 Zgodnie z art. 87 § 2 regulaminu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Jednak zgodnie z art. 87 § 3 akapit pierwszy regulaminu ze szczególnych względów Sąd może postanowić, że koszty zostaną rozdzielone albo że każda ze stron pokryje własne koszty

199 W niniejszym przypadku skargę należy oddalić, zaś Komisja i interwenienci wnieśli o obciążenie skarżących kosztami. Należy jednak wziąć pod uwagę, że Komisja w zaskarżonej decyzji dokonała błędnej interpretacji swoich zobowiązań, twierdząc, że nie musiała uwzględniać wagi i czasu trwania zarzucanych naruszeń (zob. pkt 76 powyżej). Nawet jeśli ten błąd nie miał wpływu na sentencję decyzji, a tym samym nie może doprowadzić do stwierdzenia przez Sąd jej nieważności (zob. pkt 147 powyżej), to mógł jednak zachęcić skarżących do zaskarżenia decyzji do Sądu. Dlatego właśnie Sąd uznał, że słusznie ocenił okoliczności niniejszego przypadku postanawiając, że Komisja powinna pokryć swoje własne koszty.

200 Zgodnie z art. 87 § 5 akapit pierwszy zdanie pierwsze regulaminu strona cofająca skargę zostaje obciążona kosztami, jeżeli strona przeciwna wniosła o to w swoich uwagach dotyczących cofnięcia skargi. W niniejszym przypadku ponieważ CRIE cofnęła skargę, Komisja wniosła o obciążenie jej kosztami. Zgodnie z drugim zdaniem cytowanego przepisu na żądanie strony cofającej skargę, koszty ponosi strona przeciwna, jeśli wydaje się to uzasadnione ze względu na jej postępowanie. Jednak w niniejszym przypadku zdanie drugie tego przepisu nie ma zastosowania, albowiem CRIE nie zażądała zasądzenia kosztów w piśmie dotyczącym cofnięcia skargi. Należy więc obciążyć CRIE w jednej czwartej kosztami poniesionymi przez Komisję.

201 Jeżeli chodzi o koszty poniesione przez interwenientów, należy stwierdzić, że nie wnieśli oni o zasądzenie kosztów wskutek wycofania skargi przez CRIE. Zgodnie z art. 87 § 5 akapit trzeci regulaminu jeżeli strony nie żądają zwrotu kosztów, pokrywają własne koszty. Dlatego też należy postanowić, że Chronopost oraz La Poste pokrywają jedną czwartą własnych kosztów. Ponadto Sąd uważa, że należy obciążyć skarżących w trzech czwartych kosztami poniesionymi przez interwenientów, stosownie do ich wniosków.

Z powyższych względów

SĄD (druga izba)

orzeka, co następuje:

1) CRIE SA zostaje skreślona z listy skarżących.

2) Skarga zostaje oddalona.

3) Union française de l'express (UFEX), DHL Express (Francja) SAS i Federal express international (France) SNC pokrywają własne koszty oraz trzy czwarte kosztów Chronopost SA i La Poste. Chronopost i La Poste pokrywają

jedną czwartą własnych kosztów. CRIE pokrywa własne koszty oraz jedną czwartą kosztów poniesionych przez Komisję. Komisja pokrywa trzy czwarte własnych kosztów.

Pirrung Forwood Pelikánová

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 12 września 2007 r.

Sekretarz Prezes

E. Coulon J. Pirrung

Spis treści

Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu ..... II - 3406

1. Strony sporu ..... II - 3406

2. Skarga złożona do Komisji z dnia 21 grudnia 1990 r. ..... II - 3408

3. Pismo Komisji z dnia 10 marca 1992 r. ..... II - 3409

4. Decyzja w sprawie odrzucenia skargi złożonej do Komisji z dnia 30 grudnia 1994 r. ..... II - 3409

5. Postępowania krajowe ..... II - 3410

6. Zaskarżona decyzja ..... II - 3411

7. Decyzja dotycząca aspektów związanych z pomocą państwa skargi złożonej do Komisji. ..... II - 3411

Postępowanie i żądania stron ..... II - 3413

W przedmiocie dopuszczalności ..... II - 3415

1. Argumenty stron ..... II - 3415

2. Ocena Sądu ..... II - 3417

Uwagi wstępne ..... II - 3417

W przedmiocie pierwszego zarzutu niedopuszczalności, opartego na braku złożenia przez UFEX skargi do Komisji ..... II - 3418

W przedmiocie drugiego zarzutu niedopuszczalności, opartego na naruszeniu praw podstawowych La Poste ..... II - 3419

Co do istoty sprawy ..... II - 3422

1. W przedmiocie zarzutu pierwszego, opartego na naruszeniu przepisów prawa dotyczących oceny, czy dalsze badanie skargi złożonej do Komisji leży w interesie wspólnotowym ..... II - 3422

W przedmiocie pierwszej części zarzutu, opartej na ewidentnie błędnym rozumieniu wyroku Sądu z dnia 25 maja 2000 r., w którym zostały wyciągnięte konsekwencje z wydanego wskutek odwołania wyroku Trybunału z dnia 4 marca 1999 r. ..... II - 3423

Argumenty stron ..... II - 3423

Ocena Sądu ..... II - 3424

W przedmiocie drugiej części zarzutu, opartej na ewidentnie błędnej ocenie niektórych znamion nieuchronnie składających się na definicję interesu wspólnotowego ..... II - 3429

Streszczenie zaskarżonej decyzji ..... II - 3429

Argumenty stron ..... II - 3433

— Waga zarzucanych naruszeń ..... II - 3433

— Czas trwania zarzucanych naruszeń ..... II - 3434

— Utrzymywanie się antykonkurencyjnych skutków zarzucanych naruszeń ..... II - 3435

Ocena Sądu ..... II - 3436

— Czas trwania zarzucanych naruszeń ..... II - 3436

— Utrzymywanie się skutków zarzucanych naruszeń ..... II - 3443

— Waga zarzucanego naruszenia ..... II - 3449

W przedmiocie trzeciej części zarzutu, opartej na oczywistym i zamierzonym błędzie w ocenie roli Komisji w stosunku do roli sądów krajowych podczas analizy istnienia interesu wspólnotowego ..... II - 3452

Streszczenie zaskarżonej decyzji ..... II - 3452

Argumenty stron ..... II - 3453

Ocena Sądu ..... II - 3453

W przedmiocie czwartej części zarzutu pierwszego, opartej na tym, że Komisja odsyłając w pkt 167 zaskarżonej decyzji do aspektów sprawy związanych z pomocą państwa w celu uzasadnienia odrzucenia opartego na rzekomym braku interesu wspólnotowego, narusza zasady dobrej wiary i lojalnej współpracy pomiędzy instytucjami wspólnotowymi (art. 10 WE) ..... II - 3456

Streszczenie zaskarżonej decyzji ..... II - 3456

Argumenty stron ..... II - 3457

Ocena Sądu ..... II - 3458

2. W przedmiocie zarzutu drugiego, opartego na sprzecznych uzasadnieniach w dwóch zasadniczych częściach zaskarżonej decyzji ..... II - 3460

Argumenty stron ..... II - 3460

Ocena Sądu ..... II - 3461

3. W przedmiocie zarzutu trzeciego, opartego na różnych błędach co do prawa w odniesieniu do odrzucenia skargi bazującej na naruszeniu art. 86 WE, 83 WE, art. 3 lit. g) WE i art. 10 WE ..... II - 3464

Argumenty stron ..... II - 3464

Ocena Sądu ..... II - 3465

W przedmiocie kosztów ..... II - 3468